

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Cestovní ruch

JÍZDA KRÁLŮ VE VLČNOVĚ

Bakalářská práce

Autor práce: Nikola Frýzová

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslava Mallinu, Ph.D.

Jihlava 21. 04. 2024

Vysoká škola polytechnická Jihlava

Tolstého 16, 586 01 Jihlava

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce: **Nikola Frýzová**
Studijní program: Cestovní ruch
Obor: Cestovní ruch
Garant studijního programu: Ing. Ivica Linderová, Ph.D.

Název práce: **Jízda králů ve Vičnově**
Vedoucí práce: Mgr. Jaroslava Mallinu, Ph.D.

Cíl práce: Cílem bakalářské práce je analyzovat vývoj pořádání lidového obyčeje v řádku několika let a poukázat na dosavadní použití marketingových aktivit a návrh dalších možností. Dílčím cílem práce je zpracovat komplexní charakteristiky tohoto obyčeje a popis jeho konání ve slovácké obci Vičnov.

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je zhodnotit lidový obyčej během několika let, poukázat na dosavadní použití marketingových aktivit a navrhnout další možnosti.

Teoretická část se skládá z charakteristiky organizace UNESCO a její historie, z popisu Seznamu světového dědictví a zabývá se procesem zápisu památek na Seznam a dále pak přínosy a negativy tohoto zápisu.

Praktická část bakalářské práce se skládá z podrobné charakteristiky lidového obyčeje a z popisu jejího konání v obci Vlčnov. Další částí je vyhodnocení analýzy, která byla provedena pomocí dotazníkového šetření.

Dílčím cílem práce je představit lidový obyčej a popsat jeho konání ve slovácké obci Vlčnov.

Přínosem práce je subjektivní zhodnocení těchto aktivit a návrh na možné zlepšení či doporučení.

Klíčová slova

Unesco; Jízda králů; Slovácko; tradice

Abstract

The aim of the bachelor thesis is to introduce the folk tradition and to describe its running which is only kept in Moravian Slovakia. This work will be focused on Vlcnov. The theoretical part of this thesis is consists of the detailed description and history. The practical part of the bachelor thesis is about analysis.

Another aim of the bachelor thesis is valorization of this tradition a few years back. The thesis also points the previously used marketing activities out.

The benefit of the thesis is the assessment of these marketing activities and the suggestion for improvement.

Keywords

Unesco; Kings´ride; Moravian Slovakia; tradition

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje **AZ**, zejména § 60 (školní dílo).

Podle § 47b zákona o vysokých školách souhlasím se zveřejněním své práce podle Směrnice pro vedení, vypracování a zveřejňování závěrečných prací na VŠPJ, a to bez ohledu na výsledek obhajoby.

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užití své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mě požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výtěžku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 22. dubna 2024

.....

Podpis studenta/ky

Poděkování

V první řadě bych chtěla poděkovat vedoucí své bakalářské práce, Mgr. Jaroslavě Mallinu, Ph.D. za její trpělivost a rady, které mi během práce předávala. Dále děkuji paní Ing. Miroslavě Vráblíkové, člence výboru Společnosti Jízdy králů, za její ochotu poskytnout mi cenné informace a za doporučení knihy, díky které byla má práce velmi obohacena.

Dále děkuji své rodině za obrovskou podporu během celého mého studia a na závěr děkuji i svému příteli, který mi byl velkou oporou po dobu našeho studia, a který mi poskytl mnoho rad ze svých vlastních zkušeností.

Obsah

Seznam obrázků	8
Seznam tabulek.....	9
Seznam grafů	9
Seznam zkratek	10
Úvod.....	11
Motivace.....	12
Cíl práce.....	12
1 Teoretická část.....	13
1.1 Organizace UNESCO	13
1.2 Seznam světového dědictví.....	13
1.3 Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví	13
1.4 Kulturní dědictví	14
1.5 Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví	14
1.6 Zápis památek na Seznam UNESCO.....	14
1.7 Přínosy a rizika zápisu.....	16
1.8 Památky UNESCO v ČR	17
1.8.1 Hmotné kulturní dědictví ČR	17
1.8.2 Nehmotné kulturní dědictví ČR	17
1.9 Tradice a zvyky ve vybraném regionu	18
2 Analytická část.....	20
2.1 Cíl a metodika zkoumání	20
2.2 Historie jízdy králů	21
2.3 Jízda králů na Slovácku	23
2.4 Průběh jízdy králů a rozdíly mezi obcemi	23
2.5 Obec Vlčnov.....	24
2.5.1 Historie Vlčnova.....	24
2.6 Jízda králů ve Vlčnově.....	26
2.7 Jízda králů v Hluku	30
2.8 Jízda králů v Kunovicích	33
2.9 Jízda králů ve Skoronicích.....	35
2.10 Jízda králů ve Vlčnově během několika let.....	38
2.10.1 Rok 1938.....	38
2.10.2 Rok 1954.....	38
2.10.3 Rok 1964.....	39
2.10.4 Rok 1977.....	39
2.10.5 Rok 2014.....	40
2.10.6 Rok 2020.....	40
2.10.7 Rok 2021.....	41
2.10.8 Rok 2023.....	41

2.11	Propagace Jízdy králů	42
2.12	Výsledky řízeného rozhovoru	43
2.13	Shrnutí výsledků	50
2.14	Diskuse.....	51
3	Návrhová část	53
Závěr	.....	54
Seznam použité literatury	.....	56
Tištěné zdroje	.....	56
Přílohy	.....	60
	Příloha A: Struktura řízeného rozhovoru pomocí dotazníku	60

Seznam obrázků

Obrázek 1 Statky zapsané na Indikativním seznamu ČR	16
Obrázek 2 Poloha regionu Slovácko	18
Obrázek 3 Obce, kde se dodnes koná Jízda králů-mapa	23
Obrázek 4 Vlčnov	24
Obrázek 6 Jízda králů Vlčnov	28
Obrázek 5 Vlčnovský král, 2023	28
Obrázek 8 Jízda králů Vlčnov 2024	29
Obrázek 7 Ukázka kroje legrútů ve Vlčnově	29
Obrázek 9 Zdobení koní v Hluku	31
Obrázek 10 Jízda králů Hluk	31
Obrázek 11 Hlucký král s pážaty	32
Obrázek 12 Jízda králů Kunovice	33
Obrázek 13 Jízda králů - legrúti	34
Obrázek 14 Banderium Skoronice, 1896	36
Obrázek 15 Jízda králů Skoronice, 1943	36
Obrázek 16 Jízda králů Skoronice, 2022	37

Seznam tabulek

Tabulka 1 Odpovědi na otázku č. 2	45
Tabulka 2 Odpovědi na otázku č. 3	45
Tabulka 3 Odpovědi na otázku č. 4	46
Tabulka 4 Odpovědi na otázku č. 5	47
Tabulka 5 Odpovědi na otázku č. 6	48

Seznam grafů

Graf 1 Rozdělení respondentek podle kraje, kde žijí	43
Graf 2 Rozdělení respondentů podle kraje, kde žijí	44
Graf 3 Počet respondentů navštěvujících Jízdu králů v dalších obcích	46
Graf 4 Spokojenost návštěvníků s programem vyjádřená v procentech	48
Graf 5 Názor respondentů na atraktivní zábavu pro děti	49
Graf 6 Počet respondentů podle způsobu dopravy	50

Seznam zkratk

UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
ČR	Česká republika
KSK	Klub sportu a kultury
MNV	Místní národní výbor
SJK	Společnost Jízdy králů
TIC	Turistické informační centrum

Úvod

Stejně jako v zahraničí, tak i v ČR se nachází mnoho památek, které patří na Seznam světového dědictví UNESCO. K těmto památkám patří nejrůznější zámky, hrady, parky, ale i část měst nebo například i nehmotné památky. Mezi ty můžeme zařadit společenské rituály, obřady, tradice a zvyky s dlouholetou historií. Jedna z nich je tématem této bakalářské práce.

Teoretická část se věnuje světové organizaci UNESCO. Seznámíme se s původní myšlenkou, která vedla k založení této organizace, a dozvíme se jaké je její využití v cestovním ruchu. Tato kapitola dále pojednává o splnění požadavků a všech podmínkách nutných k zápisu památek na Seznam světového dědictví a jaké přínosy a rizika to s sebou nese. Na konci teoretické části se nachází výčet jednotlivých památek zapsaných na Seznamu UNESCO v ČR. Jelikož je téma bakalářské práce Jízda králů ve Vlčnově, podíváme se především na Slovácko, kde se tato obec nachází a představíme si další zvyky a tradice, které nám může nabídnout.

Práce se dále věnuje historii samotné Jízdy králů. Zaměříme se na její počátky a postupně se dostaneme až po současnost jejího konání. Dalším krokem je komparace lidového zvyku v dalších obcích a městech, kde se Jízda králů dodnes zachovala. Srovnáme nejen průběh celé akce, ale také kroje, zdobení koní a jiné akty, které k tomuto zvyku patří.

Analytická část se zabývá především vyhodnocením primárních a sekundárních dat. Kapitola začíná výběrem metodiky zkoumání, kdy jsme se rozhodli pro sběr primárních dat provést řízený rozhovor s návštěvníky během Jízdy králů ve Vlčnově v roce 2023. Sekundární data se poté týkají konání Jízdy králů v průběhu několika let. Poměrně značná část kapitoly je proto věnována právě tomuto rozboru. Obsahem je analýza tradice jak z let minulého století, tak ze současnosti. Zmíněná část analýzy se zabývá převážně vývojem doprovodného programu a marketingovými aktivitami v konkrétních obdobích. Dočteme se tedy například, jak Jízda králů probíhala během 2. světové války, nebo jak byl průběh této kulturní akce ovlivněn celosvětovou pandemií Covidu-19, která propukla v roce 2019 v čínském Wu-chanu.

Návrhová část práce se věnuje subjektivnímu zhodnocení, kdy jsme se na základě získaných dat z vlastního dotazníkového šetření a sběru sekundárních dat, snažili získat nový pohled a navrhnout další marketingové tahy, které by zvýšily především povědomí občanů ČR o lidovém zvyku s více jak 150letou historií zde ve Vlčnově.

Závěr práce vyhodnocuje, zda došlo k naplnění stanovených cílů a zda byly zodpovězeny všechny výzkumné otázky, které byly na začátku práce položeny.

Motivace

Téma bakalářské práce „Jízda králů ve Vlčnově“ jsem si zvolila proto, že mě zajímala historie této tradice. Nikdy předtím jsem tuto událost osobně neviděla a toto byla příležitost nahlédnout do života místních, kteří tuto tradici prožívají a znamená pro ně mnoho. Není žádným tajemstvím ani překvapením, že se najdou lidé, kteří nemají představu o tom, co Jízda králů znamená a co se za celou tradicí ukrývá. Málokdo ví, že se tradice pro svou jedinečnost dostala na „Reprezentativní seznam UNESCO.“ Práci jsem se rozhodla napsat, abych představila výjimečnost, a především zdůraznila důležitost zachování tradice, která nemá jinde ve světě obdoby.

Cíl práce

Cílem bakalářské práce je analyzovat vývoj pořádání lidového obyčeje v řádu několika let, poukázat na dosavadní použití marketingových aktivit a popřípadě navrhnout další možnosti. Teoretická část se skládá z charakteristiky organizace UNESCO a její historie, popisuje Seznam světového dědictví a zabývá se procesem zápisu památek na Seznam a dále pak přínosy a negativy zápisu. Praktická část bakalářské práce se skládá z podrobné charakteristiky lidového obyčeje a z popisu jejího konání v obci Vlčnov. Další částí je vyhodnocení analýzy, která byla provedena pomocí řízeného rozhovoru. Dílčím cílem práce je představit lidový obyčej a popsat jeho konání ve slovácké obci Vlčnov. Přínosem práce je subjektivní zhodnocení těchto aktivit a návrh na možné zlepšení či doporučení.

1 Teoretická část

1.1 Organizace UNESCO

UNESCO je používaná zkratka pro anglický název the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. V českém znění pak Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu. Organizace byla založena 16. 11. 1945 v Londýně. Ke konečnému souhlasu tzv. ratifikaci došlo o rok později, tj. 1946, dne 4. listopadu. Za ratifikací tehdy stálo 20 států včetně Československa. Ke vzniku UNESCO vedly především události spojené s 2. sv. v. Preambule Ústavy UNESCO uvádí toto: „...*poněvadž války se rodí v mysli lidí, je třeba v mysli lidí vybudovat obranu míru.*“ (Kučová, 2009)

To vede organizaci k tomu, aby hlavním cílem bylo usilovat o udržení mezinárodního míru, čehož by se dalo docílit rozvíjením spolupráce v oblasti výchovy, vědy a kultury. Dále je důležité prosazovat úctu k lidským právům (Kučová, 2009).

Hlavní sídlo organizace najdeme na náměstí Place de Fontenoy, v Paříži. (novinky.cz) UNESCO účinkuje ve 4 hlavních odvětvích jimiž jsou vzdělání, věda, kultura a komunikace a informace. V závislosti na těchto sektorech pak UNESCO promítá další témata, která s nimi souvisí a která sem spadají (Kučová, 2009).

Po rozdělení Československa se ČR stala oficiálním členem UNESCO od 1.1.1993. O rok později byla zřízena tzv. Česká komise pro UNESCO se sídlem na pražských Hradčanech. Mezi hlavní činnosti komise patří studování dokumentů UNESCO, předkládání návrhů pařížskému sekretariátu na další možné činnosti organizace, informuje veřejnost o činnosti UNESCO aj. (Ministerstvo zahraničních věcí)

1.2 Seznam světového dědictví

Seznam světového dědictví, který mnozí známe též jako „Seznam památek UNESCO“, patří k nejznámějším přehledům památek ať už těch kulturních tak i těch přírodních. Byl vytvořen na základě Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, které se bude týkat následující podkapitola. Obecné pojetí světového dědictví nese s sebou těžce demokratickou myšlenku toho, že statky nacházející se na Seznamu památek UNESCO patří nám všem a nezáleží na jakém území se nachází. (npu.cz, nedatováno)

Kučová (2009, s. 53-54) ve své knize také klade důraz na to, že v souvislosti s touto myšlenkou je nutné citlivé nakládání s památkami, které jsou na Seznamu, a to stejné platí pro rozhodování o tom, které se na Seznam mohou dostat. Také je důležité vnímat, že povinnost ochrany dědictví neseme my všichni.

1.3 Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví byla přijata roku 1972. Stalo se tak při zasedání Generální konference UNESCO. Jak už bylo v bakalářské práci zmíněno, na základě Úmluvy byl sestaven Seznam světového dědictví. Tato Úmluva se zabývá hmotným kulturním dědictvím.

Hlavní myšlenka Úmluvy usiluje o to, klást důraz na nutnost mezinárodní spolupráce při ochraně kulturního a přírodního dědictví. Ochrana památek pouze na národní úrovni je mnohdy nedostačující vlivem nedostatečných zdrojů ať už ekonomických či jiných. Každý smluvní stát, který přijme tuto Úmluvu, se zavazuje zabezpečit ochranu a zachování kulturního a přírodního dědictví, které se nachází na jeho území, a je povinen využít k tomu všechny své zdroje. Má možnost využívat mezinárodní pomoci. Výchozí myšlenka Úmluvy spočívá v tom, že když lidské společenství neudělá nic proto, aby se alespoň pokusilo zastavit ničení spojené s následným vymizením kulturního a přírodního dědictví vedou tyto činy k ochuzení budoucích generací, které je nenahraditelné (Kučová, 2009).

Je povinností nejen smluvních států, ale také nás všech, celé lidské populace, chránit veškeré dědictví pro naše děti a děti našich dětí a mnohé další generace, které po nás přijdou. Tato myšlenka je obzvláště v této době velice důležitá. V době, kdy se politické neshody a názory řeší válečnými konflikty a naše budoucnost není jistá natož pak budoucnost příštích generací a budoucnost naší planety, nesmíme zapomenout na to, co nám předchozí společenství přenechala. Vždyť i tato myšlenka stála za vznikem organizace UNESCO.

1.4 Kulturní dědictví

Kulturní dědictví dělíme na materiální neboli hmotné a nemateriální neboli nehmotné dědictví. Nejvýznamnější památky se pak mohou dostat na Seznam světového dědictví UNESCO. Mezi hmotné kulturní dědictví řadíme všechny památky a artefakty jako jsou například i literární díla, sochařská díla, malby a mnoho dalšího. Jednodušeji řečeno sem patří vše, na co si můžeme sáhnout. Mezi nemateriální dědictví patří vše, na co si sáhnout nemůžeme, ale může se dotknout každého z nás. Právě nehmotné kulturní dědictví, kam můžeme zařadit slavnostní rituály, obřady, ústní tradice aj., může pomoci vzájemnému respektu mezi jinými kulturami, ale pouze pokud projevíme snahu pochopit i jiný způsob života, než na který jsme zvyklí. (nulk.cz, nedatováno) (UNESCO)

1.5 Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví

Tak jako byla přijata Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, byla také přijata Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví, a to rovněž na zasedání Generální konference UNESCO jen o několik let později. Přesné datum přijetí Úmluvy bylo 17. 10. 2003, v platnost Úmluva vstoupila o 3 roky později. (Kučová, 2009) V roce 2003 přijala ČR Koncepci účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice. V roce 2008 byl zřízen Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky, a to hlavně z toho důvodu, chránit, zachovávat a podporovat rozvoj nemateriálního kulturního dědictví na našem území (nulk.cz, nedatováno). Úmluva pro ČR vstoupila v platnost v roce 2009 a naše republika se tak stala 109. zemí, která k Úmluvě přistoupila (nulk.cz, nedatováno).

1.6 Zápis památek na Seznam UNESCO

Existuje dokument, kde bychom našli podrobný popis procesu nominace na zápis památek na Seznam světového dědictví. Zmíněný dokument se nazývá Operační směrnice k naplňování Úmluvy o ochraně světového a kulturního a přírodního dědictví (Kučová, 2009).

Památky, které chce daný stát nominovat, musí zaslat orgánům UNESCO. Tato nominace musí obsahovat příslušný podpis jménem státu. Zjednodušeně řečeno, pokud by ČR nominovala památky, které spadají do kulturního dědictví, byl by zde potřeba podpis ministra kultury, jestliže by se jednalo o památku z oblasti přírodního dědictví, musel by zde stát podpis ministra životního prostředí. Důležitá je také základní podmínka, která musí být splněna před podáním nominace (Kučová, 2009). Pokud stát, který chce nominaci podat, nemá tyto statky zapsané na tzv. národním Indikativním seznamu, nominace nemůže být předložena. Na indikativním seznamu se nachází všechny přírodní a kulturní lokality, které daný stát vnímá jako lokalitu s možnou výjimečnou hodnotou pro celé lidstvo. Musí být chráněny zákonem. Dále Úmluva říká, že lokalita musí být na Indikativním seznamu alespoň rok před tím, než může být předložena nominace na zápis na Seznam světového dědictví. Pokud tak není učiněno, je nominace bezpředmětná a nebude brána v potaz (Ministerstvo kultury). Aby památka mohla být na Seznam zapsána, musí splňovat alespoň jedno z následujících kritérií a musí být vnímána jako památka s opravdu mimořádným významem, která je důležitá nejen pro současné generace, ale je nezbytné ji zachovat pro generace budoucí. Podle kritérií je tedy posuzována tzv. vynikající univerzální hodnota. (pamatky.praha.eu, 2014) (Petro, 2018)

- (i) *Představovat mistrovské dílo lidského tvůrčího génia;*
- (ii) *Projevit důležitou výměnu lidských hodnot, v průběhu času nebo v rámci kulturní oblasti světa, na vývoji architektury nebo technologie, monumentálního umění, urbanismu nebo krajinného designu;*
- (iii) *Vydávat jedinečné nebo alespoň výjimečné svědectví o kulturní tradici nebo civilizaci, která žije nebo zanikla;*
- (iv) *Být vynikajícím příkladem typu budovy, architektonického nebo technologického souboru nebo krajiny, které ilustrují (a) významnou etapu (etapy) v historii lidstva;*
- (v) *Být vynikajícím příkladem tradičního lidského osídlení, využívání půdy nebo moře, které je reprezentativní pro kulturu (nebo kultury) nebo interakci člověka s prostředím, zejména když se stalo zranitelným vlivem nezvratných změn;*
- (vi) *Být přímo nebo hmatatelně spojen s událostmi nebo živými tradicemi, s myšlenkami nebo přesvědčeními, s uměleckými a literárními díly mimořádného významu;*
- (vii) *Obsahovat superlativní přírodní jevy nebo oblasti výjimečné přírodní krásy a estetického významu;*
- (viii) *Být vynikajícími příklady reprezentujícími hlavní etapy historie Země, včetně záznamů o životě, významných probíhajících geologických procesech ve vývoji tvarů terénu nebo významných geomorfních nebo fyziografických rysů;*
- (ix) *Být vynikajícími příklady představujícími významné probíhající ekologické a biologické procesy ve vývoji a vývoji suchozemských, sladkovodních, pobřežních a mořských ekosystémů a společenstev rostlin a živočichů;*
- (x) *Obsahovat nejdůležitější a nejvýznamnější přírodní stanoviště pro ochranu biologické rozmanitosti insitu, včetně těch, která obsahují ohrožené druhy s výjimečnou univerzální hodnotou z hlediska vědy nebo ochrany. (whc.unesco.org, 1992-2024)*

Zhruba 95 % smluvních států Úmluvy má sestavený svůj indikativní seznam. Tyto seznamy jsou veřejně dostupné na internetu a může do nich kdokoliv nahlédnout. Smluvní státy mohou své indikativní seznamy měnit tzn. kdykoliv mohou dané statky ze seznamu vymazat či naopak přidat. (mk.gov.cz) Jakmile jsou památky zapsány na Seznam světového dědictví, jsou zároveň odstraněny z indikativního seznamu. Ze 195 smluvních států má své indikativní seznamy sepsáno 189 států včetně ČR. (whc.unesco.org, 1992-2024)

Na obrázku můžete vidět aktuální statky, které má Česká republika na již mnohokrát zmíněném seznamu. Datum u každého statku značí datum jeho zapsání na indikativní seznam.

Obrázek 1 Statky zapsané na Indikativním seznamu ČR

Zdroj: whc.unesco.org, (1992-2024)

Aby mohl být statek zařazen na národní indikativní seznam musí být žádost podána písemně a splňovat předem dané náležitosti, aby byl proces rychlý a žádost nemusela být vrácena a doplňována o chybějící skutečnosti. Existuje předepsaná struktura pro podání podnětu z roku 2012 a aktualizovaná verze pro rok 2024. Dokumenty jsou přístupné veřejnosti na stránkách *Ministerstva kultury*. (Ministerstvo kultury, 2024)

1.7 Přínosy a rizika zápisu

Zápis do Seznamu kulturních památek UNESCO s sebou nese nejen přínosy, ale také pár rizik, které je třeba si uvědomit. Mezi přínosy bychom určitě na prvním místě mohli vyzdvihnout zvýšení povědomí. Nejenže zvýšíme povědomí o chráněné památce a místě, kde se nachází, ale zápisem na Seznam můžeme zvýšit povědomí ostatních států o důležitosti a potřebě ochrany dědictví. Zápis může mít také významný socioekonomický dopad. Na druhé straně stojí hrozby například v podobě overtourismu, který památky přetěžuje a může nenávratně poškodit. Další hrozbou může být politické a finanční zneužití. Myslíme tím, že se vlády mohou na princip dědictví dívat jako na finanční a politické či geopolitické přínosy, které mohou ale vést k mezinárodní rivalitě či dokonce konfliktům. (theweek.com; whc.unesco.org)

1.8 Památky UNESCO v ČR

Do dnešního data (05.03.2024) je na seznamu přírodního a kulturního dědictví UNESCO zapsáno 17 hmotných a 9 nehmotných památek. Nejnovější zápisy byly uskutečněny v roce 2023, kdy na seznam hmotného dědictví přibyl Žatec a krajina žateckého chmele a na seznam nehmotného dědictví ruční výroba skla. (kudyznudy.cz, 2024; unesco-czech.cz, nedatováno)

1.8.1 Hmotné kulturní dědictví ČR

Zde můžete vidět seznam hmotných památek UNESCO nacházejících se na území ČR. Seznam je sepsán od nejstarších zapsaných památek po nejmladší přírůstky na seznamu UNESCO.

- Praha – Historické centrum (1992)
- Český Krumlov – Historické centrum (1992)
- Telč – Historické centrum (1992)
- Žďár nad Sázavou – Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře (1994)
- Kutná Hora – Historické centrum, Chrám sv. Barbory, Katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci (1995)
- Lednicko-valtický areál (1996)
- Holašovice – Vesnická rezervace (1998)
- Kroměříž – Zahrady a zámek (1998)
- Litomyšl – Zámek a zámecký areál (1999)
- Olomouc – Sloup Nejsvětější Trojice (2000)
- Brno – Vila Tugendhat (2002)
- Třebíč – Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa (2003)
- Kladruby nad Labem – Krajina pro chov koní v Kladrubech (2019)
- Krušnohoří – Hornický region Erzgebirge / Krušnohoří (2019)
- Jizerskohorské bučiny (2021)
- Lázeňský trojúhelník – Slavná lázeňská města Evropy (2021)
- Žatec a krajina žateckého chmele (2023)

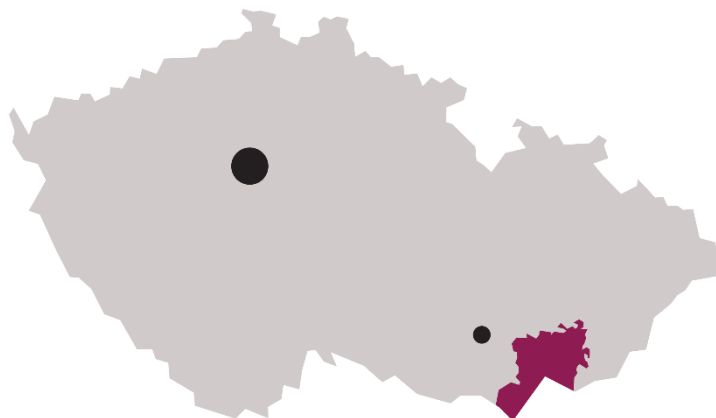
1.8.2 Nehmotné kulturní dědictví ČR

Na tomto seznamu se nachází nehmotné kulturní dědictví ČR, které disponuje 9 zápisy. Nejstarším zápisem je slovácký verbuňk, mužský tanec, kterému předchází i krátký zpěv. Tento lidový tanec je známý především na Slovácku stejně tak, jako právě jízda králů.

- Slovácký Verbuňk (2005)
- Sokolnictví (2010)
- Masopust (2010)
- Jízda králů (2011)
- Loutkářství (2016)
- Modrotisk (2018)
- Foukané vánoční ozdoby (2020)
- Vorařství (2022)
- Ruční výroba skla (2023)

1.9 Tradice a zvyky ve vybraném regionu

Slovácko jako samostatný region, který se nachází na jihovýchodní Moravě, bychom mohli rozdělit do jednotlivých oblastí jako například Dolňácko, Hornácko, Podluží, Zálesí aj. (Praha: Kartografie, 2012) V bakalářské práci vám představím Slovácko jako místo s mnoholetými tradicemi, které žijí dodnes. Rozlohu regionu můžeme vidět na obrázku níže.

Obrázek 2 Poloha regionu Slovácko

Zdroj: vinovnici.cz, (2018)

Najdete tu vše, na co si jen vzpomenete od dobrého vína, které zraje na rozsáhlých vinicích, po skvělou muziku, která zní skrze malebné vesničky, a to nejen při oblíbených hodech. Ty se zde konají každoročně a lidé si zde dávají opravdu záležet se zdobením domků, zdobením a hlídáním máje, chystají pestré kroje a připravují všelijaké tradiční pochutiny.

Od jara do podzimu se konají na Slovácku různé folklórní akce a festivaly. Lidé sem přijíždějí nejen za odpočinkem například do známých a oblíbených lázní Hodonín, ale také za zážitky a poznáním. Slovácko nabízí mnoho tipů na výlet ať už na kole či pěšky nebo také projížďku lodí po Baťově kanále. Najdete zde naučné stezky, bohatou historii a mnoho muzeí, která na vás dýchnou pravou lidovou atmosféru našich prarodičů. Jeden takový lidový skanzen najdete třeba ve Strážnici. Celoročně pak můžete navštěvovat tzv. památkové domky na Slovácku po předchozí domluvě s majiteli nebo bez domluvy první víkend v červnu, kdy se koná Víkend památkových domků. (slovacko.cz, nedatováno)

Co je svět světem patří k hodům neodmyslitelně také kroje. Každý kraj, region, ba dokonce i samotná dědina může mít kroj zcela jiný, odlišný od krojů ze sousedních vesnic. Právě Slovácko se snaží udržet krojovou tradici a o tu se stará také krojová šicí dílna v obci Blatnička. Starají se o výrobu krojů na míru, o nášivky, vyšívání, ale také čištění a opravy krojů se zachováním osobité kultury. V dílně najdeme také expozici věnovanou krojové historii a výrobě spolu s krojovým bazarem. (tradieslovacka.cz, nedatováno) O krojích na Slovácku, zejména pak ve vybraných obcích, se více dočteme v druhé kapitole této práce.

Kdybychom měli vyzdvihnout nejvíce známé, doposud zachovalé, tradice a zvyky na Slovácku, měli bychom tu mimo již zmíněné hody a s nimi tradiční krojové oděvy, také hovořit o masopustu někdy též dle nářečí nazývaného fašank. Jde o období mezi svátkem Tří králů a velikonočním půstu. Během masopustu se lidé převlékají do různých masek a chodí v průvodu vesnicí a obchází

domy. Patří k tomu hudba, zpěv a tanec také se spoustou dobrého jídla a pití. (slovackonadlani.cz, nedatováno) Není divu, že se tato tradice dostala na seznam Světového dědictví. V období masopustu se také konají známé vesnické zabíjačky, i ty jsou spojeny s „oslavami“, kdy se sejde rodina a přátelé a všude je spousta jídla a dobré nálady.

Jednou z nejvýznamnějších tradic, která se dodnes zachovala a která s sebou nese velkou pozornost, je jízda králů. O její výjimečnosti se můžeme přesvědčit i faktem, že o ní píšou i zahraniční cestovatelské weby. Právě jízdě králů je věnována práce, kterou máte v rukou.

2 Analytická část

V analytické části se budeme zabývat výzkumem bakalářské práce. Mimo jiné se zde dočteme o historii jízdy králů a o vývoji celé tradice. Pro praktickou část práce byla sesbírána primární i sekundární data, která sloužila k naplnění hlavního i dílčího cíle.

2.1 Cíl a metodika zkoumání

Cílem bakalářské práce je zhodnotit lidový obyčej během několika let, poukázat na dosavadní použití marketingových aktivit a navrhnout další možnosti. Dalším cílem je představit lidový obyčej a popsat jeho konání ve slovácké obci Vlčnov. Na základě těchto cílů byly zvoleny následující výzkumné otázky:

- Došlo během několika let ke změně průběhu celé akce?
- Jak obec Vlčnov doposud propagovala konání této tradice?
- Jak ovlivnila pandemie Covid-19 konání jízdy králů?
- Má obec Vlčnov dostatečné kapacity na to, aby se akce mohla více rozrůst?

Výzkumné otázky se mohou během sběru dat a celkového výzkumu doplňovat čili může docházet k menším změnám. Musíme mít ale na paměti cíl naší práce, který musí být určený předem a měnit ho v průběhu práce již nelze (Hendl, 2016).

V bakalářské práci byla použita jedna z možností sběru dat tzv. řízený strukturovaný rozhovor. Ten se nejčastěji používá v sociálním výzkumu. Hlavní rozdíl mezi řízeným rozhovorem a dotazníkovým šetřením je ten, že v řízeném rozhovoru má dotazník v rukou pouze tazatel. Ten pokládá náhodně vybraným respondentům předem sepsané otázky a zaznamenává jejich odpovědi. Jednou z výhod řízeného rozhovoru, je zcela jistě vyšší návratnost zpětné vazby než při zaslání dotazníků anonymním respondentům, kde nám chybí jistota návratnosti vyplněných dotazníků. Menší nevýhodou je naopak fakt, že časová náročnost strukturovaného rozhovoru vede k menšímu počtu získaných dat. Tato metoda se používá především ke zjištění spokojenosti zákazníků/návštěvníků a získané výsledky slouží jako podklad pro zlepšení nabízených služeb, které byly předmětem dotazování. (managementmania.com, 2011-2016)

Cílem řízeného rozhovoru bylo získat data o spokojenosti návštěvníků Jízdy králů ve Vlčnově. Data byla cíleně sbírána v termínu konání Jízdy králů tj. 27. -28.5. 2023.

Dotazník pro řízený rozhovor byl sestaven z 8 otázek a byl konstruován podle potřeb bakalářské práce. Některé otázky byly rozděleny zvlášť pro odpovědi mužů a zvlášť pro odpovědi žen. V některých bodech se toto členění ukázalo jako nepodstatné a bylo shledáno spíše jako zbytečně matoucí. Z tohoto důvodu se ne všude objeví zmíněná separace. Dále byly vybrány 3 věkové kategorie, a to ve věkovém rozmezí 15-18 let, 18-59 let a třetí kategorii tvořili respondenti ve věku 60 a více let. Toto rozdělení bylo vybráno s očekáváním, že budou viditelné značné rozdíly v připomínkách a případných návrzích mezi respondenty ženského a mužského pohlaví rovněž i například starší věkové kategorie nemusí souhlasit s názory mladších generací. Jestli se toto stanovení předpokladů potvrdilo si následně ukážeme pomoc grafů a tabulek.

Jak už bylo zmíněno, řízený rozhovor může být časově náročný a vede k menšímu počtu nasbíraných dat. Počet otázek a získaných výsledků tedy zcela odpovídá tomuto tvrzení. Osm otázek bylo vybráno jako zlatá střední cesta, aby získaná data byla uchopitelná a dalo se s nimi

pracovat. Kdybychom zvolili například pouze 5 otázek, nedopracovali bychom se k otázkám, které byly hlavním předmětem dotazování. Sestavení dotazníku s více jak 8 otázkami se nakonec ukázalo také jako zbytečné, a proto jsme zůstali u tohoto čísla, které nám poskytlo dostačující materiál.

Sekundární data byla získána rešerší z archivů a kronik obce Vlčnov a ze všech možných dohledaných internetových i tištěných zdrojů a rozhovorů.

2.2 Historie jízdy králů

Jízda králů byla kdysi vnímána jako letniční obyčej a existuje k tomu i mnoho důkazů. Svatodušní svátky neboli také Letnice jsou svátky oslav začátku sklizně. Slaví se padesát dní po Velikonocích a jsou svátkem seslání Ducha svatého. Oslavy připadají na dva dny – neděle a pondělí. (vira.cz, 1998) V tyto dny se konaly různé průvody ať už na koních či pěšky. Tehdy měl vzniknout dnes již pozměněný název těchto objížděk. Podle některých zdrojů lidové literatury se zmíněným svatodušním průvodům říkalo mimo jiné například *jezditi po králoch* (Frolec, 1990; Jančová, 2018). Zvyk, kterému dnes říkáme jízda králů, si dlouhá léta ponechal tuto dobu konání ve svatodušní pondělí, nebo svatodušní neděli. Dokazuje to mimo jiné i jedna z tradičních starých vyvolávek:

*Poslouchajte horní, dolní, domácí aj přespolní,
co vám budu povídati ve svatodušní pondělí....*

nebo

co vám budu povídati o svatodušní neděli...

Jelikož se dnes už jízda králů nekoná na svatodušní svátky, používá se ve vyvolávce spojení například „o sváteční neděli“ nebo „o slavnostní neděli“.

Později se jízda králů kvůli pohyblivému datu začala konat v pevně stanovený termín, většinou šlo o neděli a tradice byla spojena s jinými folklórními slavnostmi (Sukupová, 2015) (vlcnov.cz, 2024).

Průběh dřívější jízdy byl dosti podobný tomu dnešnímu. Objížděky měli na starost chlapani z dané obce, děvčata se naopak starala o výzdobu. Tehdy se mělo začínat s průvodem u starosty obce a dále se pokračovalo po domech v celé obci. Tak je tomu i dnes (Frolec, 1990).

Jízda králů a její vznik je spjat s mnoha legendami a historickými událostmi. Mezi nejznámější patří spojení jízdy králů s událostí z roku 1469, kdy v hlavní roli stojí Matyáš Korvín. V česko-uherské válce s pomocí Jiříka z Poděbrad byl Matyáš a jeho vojsko poraženo. Král Matyáš musel dokonce utéct z bojiště a aby nebyl po cestě poznán a následně zajat a zabit, převlékl se do dívčího šatstva a prchal v nich zpět do Uher (Blahůšek, Teturová, 2012). Tato událost nás může vést k závěru, že právě proto se při dnešní jízdě králů obléká malý chlapec představujícího krále, do dívčího kroje. Dnes má ještě k tomu v ústech růži, která má symbolizovat mlčenlivost, aby se král neprozradil.

Nejeden etnograf se jízdou králů zabýval a každý z nich má svůj názor. Například dle etnografa Antonína Václavíka se nemohla jízda králů odvodit od historických událostí, které jsou výše popsány. Frolec zase popisoval tento zvyk jako dochovanou vzpomínku, jak se dříve lidé modlili

za hojnou úrodu. Toto tvrzení bychom našli také u etnografa Beneše, který dodává, že právě ženské kroje, které mají na sobě král a pážata, symbolizují plodnost krajiny. (skoronice.cz, 2024)

Badatelé se jízdou králů zabývají už od první poloviny 19. století. Jedno z vůbec nejstarších svědectví o jízdě králů má být popsáno v práci Gregora Wolneho *Die Markgrafschaft Mähren, topografisch, statistisch und historisch geschildert*. Pochází z roku 1838 a najdeme zde svědectví o podobě jízdy králů na Uherskohradištsku. (spolecnostjizdykralu.cz, 2021) Vlčnovskou jízdou králů proslavil malíř Joža Uprka. Právě Jízdou králů ve Vlčnově zachytil v barvách a světelných efektech na svém obraze, který vznikl v roce 1897 a stal se jedním z jeho nejznámějších děl vůbec. Uprka studoval lidový život a tradice dlouhá léta, poznával životy místních a snažil se vše, co viděl a cítil zachytit do svých děl. Studování se věnoval už od 80. let 19. století. (spolecnostjizdykralu.cz, 2021; moravska-galerie.cz)

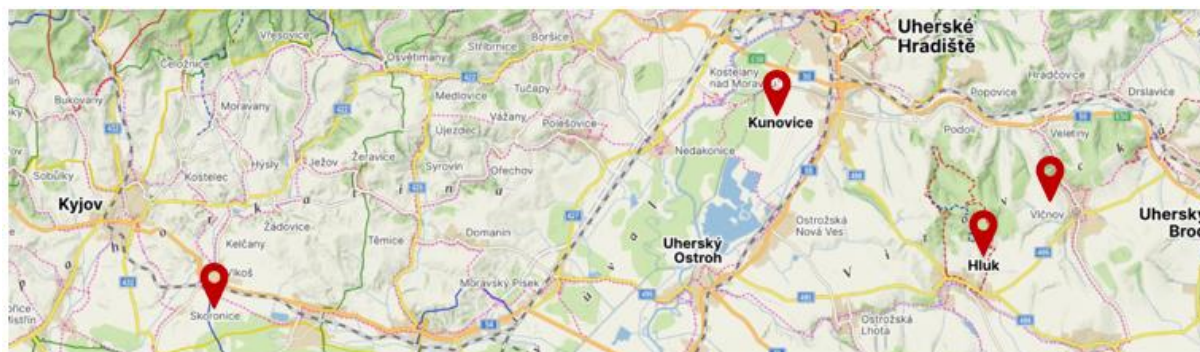
V minulosti se jízda králů uskutečňovala snad v každé větší obci na Moravě, v Čechách i na Slovensku. I v Evropě, především v té východní, se našly události, které se podobaly jízdě králů. Postupem času jízda zanikala a dnes už ji můžeme spatřit pouze na Slovácku (Beneš, 1986; Praha: Kartografie, 2012).

Ať už za dnešní jízdou králů stojí cokoli, má tento lidový obyčej historii bohatší, než si dokážeme vůbec představit. Za to, že se zachovala do dnes můžeme poděkovat především etnografům, historikům a badatelům, kteří o jízdě králů vedli záznamy a pořizovali fotografie a jiné materiály.

Nynější jízdou králů tvoří družina krále, v níž jsou svobodní muži, kterým bylo již osmnáct let. Dříve byli takto mladí chlapci odváděni na vojnu a říkalo se jim *legruti*. Toto oslovení se dodnes používá při jízdě králů na Slovácku. Ale protože se již na vojnu v dnešní době neodvádí, zúčastňují se jízdy vždy chlapci, kteří jsou tzv. odvedeneckého ročníku (Blahůšek, Teturová, 2012). To ovšem neplatí ve všech obcích a městech, kde se jízda koná. Přednost sice mají mladí chlapci odvedeneckého ročníku, ale družina se může doplnit i staršími muži, kteří jsou již i ženatí. Tradici udržují dodnes, co je nám známo, snad pouze ve Vlčnově. Dokazuje to i fakt, že jezdci mohou jízdu jet pouze jednou za život, stejně tak, jako král může být králem pouze jednou jedinkrát (Beneš, 1986) (vlcnov.cz, 2024).

2.3 Jízda králů na Slovácku

Do dnešní doby se nám zachovala jízda králů už jen ve dvou obcích a dvou městech na jihovýchodě Moravy, tedy na Slovácku. Patří mezi ně města Kunovice a Hluk a obce Vlčnov a Skoronice. Pouze ve Vlčnově se Jízda králů koná každý rok. (vlcnov.cz, 2024) V Kunovicích můžete spatřit Jízdu každé 2 roky (jizdakralukunovice.cz, nedatováno), v Hluku každý třetí rok (jizdakraluhluk.cz, 2024) a ve Skoronicích pak každé 4 roky. Jak jsme se ale později dozvěděli, není tomu úplně tak. Přímo ve Skoronicích se totiž samotná Jízda králů koná pouze nahodile například při různých slavnostech a výročích. Každé 4 roky se sejde nový král ze Skoronic se svou družinou v Kyjově na festivalu, který nese název „Slovácký rok v Kyjově“. (skoronice.cz, 2024)

Obrázek 3 Obce, kde se dodnes koná Jízda králů-mapa

Zdroj: mapy.cz, (2024)

2.4 Průběh jízdy králů a rozdíly mezi obcemi

Zde se podíváme na průběh konání tradice v jednotlivých obcích a městech Slovácka. Jelikož je tématem bakalářské práce Jízda králů speciálně ve Vlčnově, začneme charakteristikou Jízdy králů právě zde.

I když se může zdát, že konání a přípravy celé tradice jsou jednoznačné, najdeme mnoho rozdílů mezi jednotlivými jízdami. Postupně se podíváme na datумы, na které jízda králů připadá, na oslavy s jízdou spojené a samozřejmě nesmí chybět základ celé tradice, jímž je zdobení koní, tradiční kroje a vyvolávky. Ač si můžeme říkat, že v tom zas takový rozdíl být nemůže, opak je pravdou a pro každou obec či město je typické něco jiného na čem si velice zakládají.

2.5 Obec Vlčnov

Nejvýznamnější obcí Slovácka je obec Vlčnov, zejména také proto, že se jedná o bohatou kulturní oblast. Nachází se ve Zlínském kraji v okrese Uherské Hradiště. Rozkládá se na úpatí Bílých Karpat a leží v nadmořské výšce 226 metrů. Její rozloha je 21,3 km². (historickasidla.cz, 2000-2023) Pro svou dobrou polohu a malou nadmořskou výšku jsou ve Vlčnově dobré podmínky pro zemědělství. Není divu, že tu proto najdeme mnoho svahů, kde dozrává vinná réva (Frolec, Pavelčík, Zemek a kol. 1990).

Obrázek 4 Vlčnov

Zdroj: mapy.cz, (2024)

Podle dostupných zdrojů žije v obci k roku 2023 2 943 obyvatel. (obyvateleceska.cz, nedatováno) Vlčnov je známý především svými bohatými lidovými tradicemi, lidovou hudbou, vlčnovskými proslulými kroji a zejména pak jízdou králů. (vlcnov.cz, 2024)

Obec má velice dobré vztahy s obyvatelstvem a napomáhá k tomu mimo jiné skvělé vedení a možnosti, které obec obyvatelům nabízí. Má i své informační centrum, které sídlí v KSK. Lidé si zde mohou zakoupit upomínkové předměty, mapky, nebo si objednat průvodce, a to jak v českém, tak i v cizím jazyce. Obec má sbor dobrovolných hasičů, působí zde svaz zahrádkářů a také je zde v nabídce skautský oddíl či pro malé i velké sportovce sportovní oddíly. (vlcnov.cz, 2024)

2.5.1 Historie Vlčnova

V dochovaných písemných zmínkách se o Vlčnovu můžeme dočíst již v roce 1264. Pojďme se ale společně podívat na dobu před naším letopočtem až po současné století. Pro lepší historický přehled vývoje obce Vlčnov zde bude vytknuto pár let se stručným popisem dění.

Na území obce Vlčnov byly provedeny dle doložených důkazů pouze 2 průzkumné a výzkumné výkopy, při kterých se našlo pár nálezů z pravěku, ostatní nálezy na tomto území byly nalezeny čistou náhodou jak už tomu bývá dodnes například při stavbách či jiných pracích. Velká část nálezů je zachována v nedalekém muzeu J. A. Komenského v Uherském Brodě (Metoděj Zemek a spol, 1966).

- 5500-2000 př.n.l. – na území dnešní obce nalezena měděná sekera z této doby
- 2000-700 př.n.l. – na území Vlčnova sídlili lidé v době bronzové, důkazem toho jsou nalezené bronzové šperky a
- 400-0 př.n.l. – nalezeno pár kusů typické černé tuhové keltské keramiky, z toho plyne, že území dnešního Vlčnova kdysi možná obývali také Keltové
- 0-500 n.l. – přesuneme se do našeho letopočtu mezi lety 0-500 se na území Vlčnova vyskytovala germánská sídliště, některá dokonce i s pohřebištěm, kolem 4. století nám pak pravěká historie osídlení dnešní obce Vlčnov zaniká

Až do první poloviny 13. století nemáme žádné zmínky o dění na území dnešní obce. Území leželo na pomezí státu Přemyslovců a na zcela novém uherském státu.

- rok 1264 - jak už bylo řečeno první zmínka o Vlčnově pochází z roku 1264 konkrétně z měsíce března, existuje důkaz o existenci vlčnovské návsi s tvrzí, kterou měl ve vlastnictví šlechtic Boreš
- rok 1276 – Borš byl zajat a umírá, o dva roky později, 1278, se Vlčnov stává majetkem nedalekého města Uherský Brod
- rok 1373 – v tomto roce již existoval vlčnovský kostel

Osud Vlčnova byl do roku 1750 v rukou mnoha zámožných pánů, rodů, ale také byl nesčetněkrát vyplněn, znovu zachráněn, opevněn, zkrátka historie dnešního Vlčnova je opravdu pestrá.

Když pominula doba, kdy si vlčnovské území předávali mocní páni z rukou do rukou, pustošili a plenili toto území, zasáhl obec nejeden další smutný osud. Vlčnovské území bylo mnohokrát obětí povodní, také bylo několikrát vypáleno či obec postihl mor, který v těch dobách nebyl nijak neobvyklý. Zde máme pár dalších let nelehkých pro Vlčnov a jeho obyvatele.

- rok 1715 – Vlčnov se potýká s morem, který s sebou bere 45 lidských životů
- rok 1794 – povodeň na Dolním konci postihuje na dvě desítky statků
- rok 1798 – obec postihuje povodeň a krupobití
- rok 1799 – Vlčnov zachvátil požár, cca 22 stavení jsou zničena
- rok 1806 – ještě se ani obyvatelé nevzpamatovali z posledního požáru a obec postihuje další, který má tentokrát mnohem větší následky, zničeno je 68 chalup
- rok 1831–1832 – obec zasáhla cholera, která s sebou bere 115 životů, cholera se do obce vrací ještě o 30 let později, bohužel ani tentokrát se Vlčnov neobejde bez ztrát na lidských životech (95)
- rok 1861 – obec zachvátil největší požár v historii, který zničil přes 70 stavení

Samozřejmě se mezi těmito lety a dalšími následujícími lety obec rozrůstala a došlo k mnoha novinkám jak pro místní obyvatele, tak celkově pro fungování celé obce. Byla například zřízena obecní samospráva, založena škola, mateřská škola, mlékárna, do obce přijížděl pravidelně lékař, stavěly se silnice, byla zavedena doprava, zřízen rozhlas, probíhalo sčítání lidu, natočilo se zde i pár snímků do filmů a mnoho dalšího, co utvořilo Vlčnov do podoby, jak ho můžeme znát dnes. (spolecnostjizdykralu.cz, 2021) (vlcnov.cz, 2024)

2.6 Jízda králů ve Vlčnově

Právě Jízda králů ve Vlčnově patří k nejznámějším dochovaným jízdám na Slovácku. Koná se již od roku 1808 a je také jedinou jízdou králů, která se koná každý rok (Petro, 2018). O vlčnovské Jízdě králů napsal i ne jeden cestovatelský portál. Například v USA ve státě Massachusetts v obci South Deerfield napsali o Jízdě králů dalo by se říci podrobnou charakteristiku, kde se zmiňují o tom, že tradice patří na Seznam UNESCO, ale i o samotném průběhu konání přímo ve Vlčnově (gonomad.com, 2024). Další zmínky o vlčnovské Jízdě bychom našli také na blogu *Reflections Enroute*, který spravuje pár cestovatelů. Procestovali více jak 90 zemí a o své zážitky se se čtenáři dělí na svém blogu. I je jejich cesty přivedli až do Vlčnova, kde byli svědky Jízdy králů. Popisují zde například, jak zaplatili 150 korun českých pro vstup do obce nebo jak byli svědky tradičního slováckého mužského tance verbuňk a také jak se jim líbil tanec v krojích, kdy chlapci a muži tančili se svými děvčaty vysoko nad hlavou a místní obyvatelé pobrukovali lidové písně spolu s přítomnou kapelou. (reflectionsenroute.com, 2024)

Organizaci průběhu celé Jízdy králů má ve Vlčnově na starost KSK Vlčnov, a to už od roku 1977 a organizátoři ze Společnosti Jízdy králů (Beneš, 1986). Dnes se na hladkém konání akce podílí nejen rodina krále a jezdci daného ročníku, ale i mnoho přátel. U příprav, ale i při samotné akci pomáhají lidé z téměř celé obce. Na Jízdě králů se připravují i rok dopředu, od podzimu předcházejícího roku už je třeba žádat o dotace a hledat partnery a firmy, které se budou podílet na hladkém průběhu tří denní folklórní slavnosti. Také se řeší propagační materiály a vybírá se král. Toho si vybírají legrúti a podmínkou je, aby byl král podle tradice malý chlapec ve věku 10-15 let a byl panic. Být králem je pro rodinu chlapce velká čest a většinou jde také o předávání z generace na generaci. Není tedy vůbec neobvyklé, že v rodině chlapce, který byl vybrán za krále, už někdo králem byl v předchozích ročnících, např. bratr, otec či dokonce dědeček nebo pradědeček (vlcnov.cz, 2024). V dřívější době byli za krále vybíráni chlapci z bohatých rodin, neboť bylo třeba zaplatit organizační a reprezentační výdaje, které byly a jsou stále větší. Po válce se sociální situace začaly vyrovnávat, a tak došla řada klidně i na chlapce z dělnických rodin (Beneš, 1986).

Dnes je Jízda králů finančně podpořena především Ministerstvem kultury ČR a Zlínským krajem. Dále finančními dary finančními podporami různých firem a také z rozpočtu místního KSK. (spolecnostjizdykralu.cz, 2021)

Ve Vlčnově, stejně tak i v dalších obcích a městech, se Jízda králů konala o svatodušním pondělí. Zde tomu bylo do roku 1953. Poté se jízda přesunula na pevně stanovené datum, kterým byla poslední květnová neděle. Neděle se stala dnem průvodu Jízdy králů i v dalších obcích a městech ovšem měsíc a den si obce vybírají podle sebe a pojí se s různými oslavami (Beneš, 1986).

V lednu se v obci koná krojový ples, kde se představí král s legrúty daného ročníku jízdy. Všichni jezdci jsou stejného věku tzv. odvedeneckého ročníku, kdy se takto mladí muži odváděli na vojnu. Od roku 2003 již v naší zemi branná povinnost není, ale věk legrútů se při slavnostech zanechal (Blahůšek a Teturová, 2012).

V bakalářské práci již bylo zmíněno, že pouze ve Vlčnově se dbá na tuto tradici a mezi legrúty nenajdeme starší muže nebo někoho, kdo má již nějakou jízdu králů za sebou.

Během celých příprav, které bývají opravdu dlouhé, se také několikrát koná schůze legrútů, rodiny krále a organizátorů, kde se mimo jiné řeší například kudy povede objížďka atd.

Dále se musí řešit spousta jiných věcí jako je vypůjčení koní, příprava zdobení, doprovodný program a uzavírky obce v době konání a spousty dalších organizačních věcí. (vlcnov.cz, 2024)

Od ledna, kdy se představí ročník jezdců, tráví tato skupina spoustu času pospolu. Organizují různé plesy, chodí společně na Velikonoce „po mrskačce“ a společně například i připravují ozdoby na jízdu králů, jako jsou březové a smrkové větve, které zdobí okolí domu krále aj. V zimních měsících se vyrábí i veškerá výzdoba na koně. Tu mají na starost naopak zkušené ženy z rodiny krále a jezdců a jejich pomocnice. Hostitelka, což je většinou matka krále, připraví pomocnicím pohoštění jako je například bábovka či jiné sladké pečivo, kořalka a víno. Matka krále má na starost také hostinu pro celou družinu po skončení Jízdy králů, kdy se všichni sejdou v domě krále a oslavují (Blahůšek a Teturová, 2012).

Večer před Jízdou králů se koná v místním kulturním domě akce, kde se sejde loňský král s králem novým a dojde k předání vlády. Tato tradice trvá ve Vlčnově již více než 20 let. Právě zde mají všichni přítomní možnost seznámit se blíže s králem a jeho rodinou. Před všemi přítomnými je také král oblékán postupně do ženského kroje, a tak máme možnost vidět jak obtížný a časově náročný tento úkol je. Král, který končí „panování“ předává korunu novému králi, a přitom pronáší tato slova: *„Skončila doba panování mého, bez boje jsem se vzdal, předávám tíhu břemene svého, kéž bys i ty dobře panoval.“* Nastupující král: *„Já slibuji na korunu svoji, že budu moudře panovat nad písničkami, tanci a vlčnovskými kroji.“*

V samotný den konání Jízdy králů, tudíž v neděli, poslední květnový víkend, jak je ve Vlčnově již pevně stanovené datum pro jízdu králů, se celá družina i s králem a rodinou a příbuznými sejdou v kostele sv. Jakuba, kde se odehraje mše svatá za celý ročník jezdců. Přítomné jsou i děvčata tzv. družice, ve svátečních krojích. Král a družina mají na sobě sváteční mužské kroje. Po skončení mše se sejdou u starosty a poté se již jdou připravit domů, kde se již pilně zdobí koně a král s pážaty se musí převléknout do ženského kroje. (vlcnov.cz, 2024)

Před první světovou válkou se koně zdobili nádhernými textiliemi, textilními pentlemi a mašlemi. To se po 1. sv. v. změnilo a přešlo se k méně finančně náročnému zdobení, kdy se začaly používat ozdoby především z papíru. Dnes koně zdobí dohromady tisíce papírových skládaných růží a mašlí a jiných ozdob převážně z krepového papíru. Zdobení koní je tady ve Vlčnově opravdu pestré a toto hrdé zvíře není pomalu pod hojnou výzdobou ani vidět (Vitásková, 2021, s. 49; Beneš, 1986).

Za chladnějšího počasí si král s pážaty oblékají pod sukně nohavice. Sukně zdobí bílé zástěry zdobené krajkou či barevným lemováním. Dále můžeme vidět velké bílé rukávce ozdobené růžovou či světle modrou mašlí u předloktí. Hlavu zdobí klobouk, který je kolem dokola zdobený širokými červenými stuhami. Na klobouku si povšimněme věnečku ozdobeného růží. Ten symbolizuje především mládí a s ním spojenou svobodu. Na nohou můžeme vidět vysoké boty holínkového typu. (spolecnostjizdykralu.cz, 2021)

Ani zde ve Vlčnově nesmí chybět v ústech krále růže, která symbolizuje jeho mlčenlivost (Langerová, 2006).

Obrázek 5 Jízda králů Vlčnov

Zdroj: slovacko.cz, (2020)

Obrázek 6 Vlčnovský král, 2023

Zdroj: vlastní zpracování

Zbytek družiny čili legrúti, mají na sobě mužský kroj. Ten se skládá z košile a korduly z tmavého sukna. Na zádech korduly jsou vyšívána srdce, která mají uvnitř vyšité květy. Dále zdobí záda i přední stranu korduly červené střapce, kterým se zde ve Vlčnově říká kytý (kytky). Nohavice jsou opět z tmavého sukna a jsou stejně jako například v Hluku zdobené modrým šňůrováním. Na hlavách má družina klobouk, který je kulatý a má plochou stříšku, která je plně zdobená červenou vlnou. Klobouk zdobí ještě péra a trs tzv. hrozen pestrobarevných vlněných kuliček. (folklorni-akademie.cz, 2014-2016)

Mimo zmíněný kroj mají jezdcí ještě navíc ve své holínce zastrčenou vysokou tyč s praporem či šátkem na vrchu (Beneš, 1986).

Obrázek 7 Jízda králů Vlčnov 2024

Zdroj: kudyznudy.cz, (2024)

Obrázek 8 Ukázka kroje legrútů ve Vlčnově

Zdroj: vlastní zpracování

Kdysi, když ještě obec nebyla tak velká, jezdívala družina po všech domech. Dnes se s jízdou můžeme setkat primárně v hlavní ulici a v jejím blízkém okolí. Objížďky bývají pro jezdce velmi náročné, ačkoliv si toho nemusíme všimnout (Beneš, 1986). Za horkých dní jsou jezdci vyčerpaní, neboť musí několik hodin strávit v kroji na přímém slunci, v sedle a musí se usmívat a stále vyvolávat rýmované verše a reagovat na aktuální dění kolem nich. Své verše mají natrénované, protože se mnohé neliší a často se užívají z předešlých ročníků. Vyvolávky mají svůj specifický přednes. Legrúti vysokým hlasem přednáší verše ve stejném tónu, ale důraz kladou na třetí slabiku od konce a na posledních dvou slabikách klesnou hlasem. Ač to může znít složitě, jezdci se své vyvolávky a způsob jejich přednesu učí pouhým odposlechem od svých předchůdců z minulých jízd (Frolec, Pavelčík, Zemek a kol. 1990). Jak už ale bylo zmíněno, jezdci reagují i na aktuální dění, a proto když vidí například někoho s vysokým postavením ať už je to starosta nebo někdo známý, kdo se přijel podívat na slávu jako host, bez váhání reagují a dotyčnou osobu zakomponují do svých vyvolávek.

Jak vzpomíná pan Beneš (1986) ve své knize, i na něj byla jednou mířena vyvolávka od jezdců – „*Před týmto domem je strom s pěknú korunú, že nám tento pán dá celú stokorunu.*“ Stokoruny se jezdcí tehdy sice nedočkali, ale nad finančním darem, který jim pan Beneš daroval nosem nepohrdli. Zde ve Vlčnově začínají vyvolávky většinou tradičně slovy „*před týmto domem...*“, ale není to pravidlem.

Před týmto domem je višňa, že táto panenka je pyšná.

Před týmto domem je hruška bělica, že tady bývá šikovná děvčica.

Pánové zlatí, budete svatí, ráčíte-li našemu králi něco podarovati!

„Před tímto domem rostú špendlíky, že tento pekař peče dobré rohlíky.“

Na krála, matičko, na krála!

2.7 Jízda králů v Hluku

Podle pamětníků se Jízda králů v Hluku konala vždy na svatodušní pondělí do roku 1950, poté byla na 7 let pozastavena (Blahůšek a Teturová, 2012). Jízda králů se tu dnes koná při příležitosti Dolňáckých slavností. Konají se jednou za tři roky, a to již od roku 1965 a součástí slavností je i Slovácký festival dechových hudeb. Konání těchto akcí je vždy začátkem června. Celý program většinou trvá pět dní a samotná jízda králů bývá na programu v neděli (Langerová, 2006).

V dřívějších dobách bylo jméno krále dobře utajeno a znala ho jen jeho družina. Je to spojováno s dobou, kdy se stávalo, že se při jízdě králů chasy ze sousedních obcí pokoušeli o unesení krále. To by znamenalo pro družinu krále velkou potupu, a i z tohoto důvodu má kolem sebe král dodnes dostatek jezdců, kteří ho chrání. Zpravidla má po boku dvě pážata, která jsou oblečeni stejně jako on, v ženském kroji a měli by, stejně jako král, jet na bílém koni. K tomu mají v ruce šavle. Dále jedou kolem krále ochránci a vyvolávači, celkově bývá v družině kolem 30 jezdců (kronikahluk.cz, 2024). Dnes se jméno krále dozvídají občané a všichni přítomní na krojovém plese, který se většinou koná v únoru. Například v roce 2017 předával svou vládu král František Libosvár svému nástupci Tadeáši Křižanovi na plese 25. února. (slovacky.denik.cz, 2017) Svému nástupci předával žezlo, které představoval půllitr slivovice, se slovy: „*Předávám ti svoju vládu, dobře kraluj tomuto lidu. Naši milí Hlučani, to sú dobří poddaní. Žezlo ale nepí hned, až ti bude osmnáct let.*“

Nejen v Hluku se plánuje Jízda králů i půl roku dopředu. Hlucká Jízda králů je pod záštitou městského úřadu a na části příprav se podílejí i dobrovolníci z města. Brzká doba příprav jízdy umožňuje organizátorům například včas sehnat koně, bez kterých by se jízda nemohla konat. Blahůšek s Teturovou (2012) uvádějí, že podle výzkumu bylo v roce 1968 v Hluku dostatečné množství koní a to kolem 200 kusů. Dnes se koně vypůjčují od soukromých majitelů či chovatelů. Na rozdíl například od Vlčnova, kde můžeme vidět jezdce s vodiči, zde v Hluku chodí předem vybraní jezdci trénovat svou jízdu i měsíce před samotným konáním, aby se naučili ovládat svého koně sami. Koně jsou pro Hluk chloubou, a proto si dávají záležet, aby zvíře bylo na obdiv i všem návštěvníkům jízdy. Koním musí být dobře viditelná hlava i zadní část a nohy. Na žíních mají koně vpletené pentle s lidovými motivy, kolem hlavy drobné bílé růžičky a zelený krušpánek což je lidový název pro keř s drobnými zelenými lístky. Typickou hluckou ozdobou je pak velké papírové srdce, které můžeme spatřit na koňské hrudi. (kronikahluk.cz, 2024)

Obrázek 9 Zdobení koní v Hluku

Zdroj: mestohluk.cz, (2024)

Jezdci mají na sobě mužský sváteční kroj. Na hlavách beranice a na ní péro z kohouta. Takové zdobení značí, že legrúti jsou svobodní. Hlucky mužský kroj tvoří tmavě modré až černé dlouhé přiléhavé kalhoty, které jsou zdobené modrým šňůrováním. Kalhoty mají vpředu tzv. padací most, do kterého se vkládá šátek nebo zdobený kapesník. Na vrchní půli těla oblékají muži bílou košili s širokými rukávy u zápěstí zúžené a zdobené. Na košili mají tmavou vestu tzv. kordulu, která je bohatě zdobená vlnou. Má vyšívání stojatý límec a po obou bocích pod stojáčkem jsou bohaté oranžové střapce a květiny. Stejně tak jako ve Vlčnově, i tady mají jezdci prapory na dlouhých červených tyčích zastrčených ve vysokých botách. (kronikahluk.cz, 2024)

Obrázek 10 Jízda králů Hluk

Zdroj: jizdakraluhluk.cz, (2024)

Král s pážaty mají na sobě ženský kroj. Jejich koně jsou bílé barvy a jsou svázáni k sobě. Vedou je zkušený vodiči. Ženský hlucký kroj tvoří hustě vrápené rukávy a velký límec. Dále si můžeme všimnout velikých bílých sukni, zadní jsou bílé, a ještě k tomu vrápené. Kolem jsou zdobené bílými krajkami. Na hlavě krále a pážat si můžeme dále povšimnout nazdobeného čepce, který je pošíť umělými květy, ozdobami, mnohdy také zrcátky a na uších jsou modré růže. Vzadu na čepci jsou dlouhé pentle se slováckými motivy. (folklorni-akademie.cz, 2014-2016)

Král má pentle také v obličejí, což nás vede opět zpátky k minulosti a k legendám, že krále nesměl nikdo poznat.

Obrázek 11 Hlucký král s pážaty

Zdroj: slovacky.denik.cz, (2017)

V den konání Jízdy králů se vstává již brzy ráno a začínají se zdobit koně. To probíhá v rodinném kruhu za pomoci nejbližších přátel. Zdobení koní a oblékání krále do ženského kroje mají na starost obvykle ženy a zabere to opravdu mnoho času. Připravení legrují si pak ráno jedou za doprovodu dechové hudby vyprosit krále od jeho rodičů. Poté již celá družina včele s králem a pážaty dorazí k městskému úřadu, kde vyvolávači prosí starostu o povolení (Blahůšek a Teturová, 2012).

„Hýlom, hýlom, počúvajte, starosto našeho města, daleká je naše cesta, na kterou sa dáváme, o povolení si žádáme. Chceme na Dolňácké slavnosti ukázat staré zvyklosti, hluckú jízdu králů, celému světu známú.“

Starosta, který je též oblečen do slavnostního kroje, dává jezdcům svolení:

„Vitajte, hlucká chaso. Jízdu králů vám povoluju ale než platnosti nabude toto povolení, mosím vám dat ponaučení“...

V ponaučení starosta žádá jezdce, aby se ke koním chovali s mírou a dávali pozor, aby byli na všechny přítomné milí, a především slušní, a to platí i pro jejich vyvolávky. Dále je upozorňuje na to, aby si hlídali svého krále. Poté vyvolávači poděkují a zahajují jízdu králů slavnostním přivítáním všech návštěvníků, ať už domácích, přespolečných či úplných cizinců (Blahůšek a Teturová, 2012).

Družina s králem pak projíždí městem a vyvolává vtipné a trefné verše. Podle toho, na koho je vyvolávka mířená, by měl tento dotyčný přispět jezdcům malým finančním darem tzv. „na krála“. I zde v Hluku začínají některé vyvolávky slovy „před týmtó domečkem“, ale obsah vyvolávek se liší a chasa z Hluku má své vlastní, které se snaží každým rokem obměňovat.

Tady sa můj koníček stavjá na paty, že tento šohaj nosí velké výplaty.

On plnú peněženu peněz má, on mě určitě něco dá.

Na zámeckej věži sedávají ptáci,

vitajte zas doma, vy hlučtí rodáci.

Nad týmto domečkem letí holub bílý,

vitajte nám v Hluku, hosté milí.

Před týmto domečkem létá moc vrábců,

že táto děvčica si utahuje aj z deseti chlapců.

2.8 Jízda králů v Kunovicích

První písemná zmínka o Jízdě králů v Kunovicích pochází z roku 1892. Uskutečnit se měla v roce 1884 nebo o rok později. Výjimečnou by měla být právě proto, že mělo dojít k unesení krále (Habartová, Štěřba, 2021). Kunovská Jízda králů byla mnohokrát přerušena a k poslednímu obnovení došlo roku 1996, kdy se Jízda konala při příležitosti oslav 800. výročí první zmínky o Kunovicích. Od tohoto roku se pak Jízda králů konala každé dva roky, jak je tomu doposud. (jizdakralukunovice.cz, nedatováno)

Koně krále a pážat i zde v Kunovicích bývali bílí nebo měli pod sedlem bílou plachtu, na které byli vysázeny kvítky v bílé, žluté a světle modré barvě. Koně ostatních jezdců jsou různých barev, zdobení však mají stejné.

Obrázek 12 Jízda králů Kunovice

Zdroj: jizdakralukunovice.cz, (2022)

Pod sedlo se ukládá turecký šátek a poté je kůň nazdoben květy z papíru a má na sobě spoustu pentlí a mašlí, barevné skládané růžičky a na hrudi srdce stejně jako je tomu v Hluku. Ovšem srdce zde v Kunovicích jsou zdobená úryvky z místních písniček a vyvolávek (Habartová a Štěrba, 2021).

Obrázek 13 Jízda králů - legrúti

Zdroj: jzidakralukunovice.cz, (2022)

Celá družina má na sobě střídmejší oděv, který působí starobylým lidovým dojmem, zato velmi tradičně. Král má na hlavě korunku, která je součástí věnce. Ty nosí ženy v Kunovicích dodnes, a to například při biřmování, svatbách, ale i na pohřbech a jiných událostech. Z věnce vedou dlouhé pentle s lidovými motivy. Král i pážata mají ženský kroj s vyšívanými rukávy zdobenými krajkou. Pod velkými bílými sukněmi mají oblečeny mužské plátěné bílé kalhoty a vysoké holínky, kterým se říká *krabovačky*. Dalším prvkem jsou široké červené šerpy, které jsou lemované modrou pentlí. Pážata je mají přes jedno rameno anebo do kříže přes obě ramena tak, jako král. Ten má navíc v ústech růži, bílou nebo červenou, která symbolizuje nejen mlčenlivost, ale také nevinnost a panictví. Za krále bývá vybírán malý chlapec ve věku 10-13 let, ovšem zde v Kunovicích to není pravidlem (Habartová a Štěrba, 2021). Zbytek družiny, praporečník, trubači, vyvolávači a výběřčí jsou oděni v mužských slavnostních krojích. Na hlavě mají beranici s pérem a na levém boku zdobí beranici větvička krušpánku. Dále mají bílé košile a černé vesty s červenými ozdobami a květinami. Kalhoty jsou tmavé barvy s modrým šňůrováním, na nohách mají legrúti vysoké boty. Jízda králů v Kunovicích čítá kolem třiceti jezdců (Habartová a Štěrba, 2021).

Termín konání připadá na květen v blízkosti Svatodušních svátků. Předchází jí dva dny oslav a doprovodného programu, který zahrnuje například předání královské koruny, slavnostní představení krále a celé družiny veřejnosti a v sobotu se pořádají komentované přehlídky koňských záprahů a spřežení, které projíždějí Kunovicemi celé sobotní odpoledne a jsou k dispozici návštěvníkům. Mimo tento program je navíc v Kunovicích možné spatřit výstavu koňských plemen, kteří jsou tu po celou dobu formanských jízd. Po celé tři dny se diváci mohou těšit z folklórních představení, tanečních souborů a dalšího bohatého doprovodného programu. V neděli, kdy je na programu Jízda králů, se jezdci schází v brzkých ranních hodinách, zdobí koně a kolem deváté hodiny ranní se schází družina v nádvoří Panského dvora. Včele družiny jede praporečník, který má jediný úkol – oznámit všem přihlížejícím, že jízda vybírá tzv. „na krála“. V minulosti výběřčí vozili s sebou velké koše, protože bylo zvykem dávat družině i odměny ve formě naturálií čili vejce, mouka, koláče a jiné dary.

Dnes jezdí výběrčí s kovovými pokladničkami a celou obcí se rozléhají veršované vyvolávky, které bývají trefné, vtipné, lichotivé, ale někdy i popichovačné (Habartová a Štěrba, 2021).

*Můj koníček vodu srká,
že tento šohaj rád po děvčicích mrká.*

*Před naším domečkem skalka,
že táto tetička pátrá líp jak kriminálka.*

*U tohoto gánku mají pěkný roh,
že z tejto děvčice je zklamaný každý hoch.*

*Můj koníček nastražuje uši,
že tomuto páru to moc sluší.*

2.9 Jízda králů ve Skoronicích

Ve Skoronicích se drží následující legendy, podle které se prý jízda králů odvodila. V dřívějších dobách mladíci v noci hlídávali koně na pastvách a brzy ráno pak na nich závodili zpět do vesnice. Kdo přijel jako první, byl králem. V období letnic na koních objížděli vesnici a vybírali odměny. Později mládenci začali „soutěžit“, kdo dostane více darů, a tak jezdili na koních po obci a vyvolávali a pobízeli vesničany, aby je obdarovali. (skoronice.cz, c2024)

Tato pověst a pověst o Matyáši Korvínovi, která již v práci zazněla, bývá s původem jízdy králů spojována nejvíce. Když Matyáš Korvín prchal v dámském oděvu nevydal přitom prý ani hlásku, aby nebyl prozrazen. Údajně právě kvůli této legendě má mít malý chlapec při jízdě králů v ústech růži.

Zcela první zmínka o Jízdě králů ve Skoronicích by mohla pocházet z roku 1896, kdy byla zachycena na fotografii. Spatřit ji lidé mohli v roce 1922 v díle Moravské Slovensko, kde byla chybně označena jako svatební průvod. Podle kronikářů, kteří se touto fotografií zabývali, se ale nejednalo o svatbu, neboť podle výpovědí občanů se při svatbách koňské průvody nedělaly. Šlo o tzv. banderium, které může být snadno zaměněno s jízdou králů, ale rozdíl je v tom, že banderium je jezdecký oddíl, který nesměl dříve chybět při významných národních oslavách. V 19. století vznikaly různé organizace banderií, které mimo jiné učili členy, jak se správně chovat ke koním a jak se o ně starat, učili je také disciplíně. Poté se banderia účastnila různých přehlídek a reprezentovala se na výstavách. Později banderia tvořila doprovod i významným osobám, které přijeli na návštěvu. Jednalo se o skupinu jezdců v krojích na nazdobených koních, a tak není divu, že sem tam došlo k takovéto záměně banderia s jízdou králů. (skoronice.cz, 2024) (Habartová a Štěrba, 2021)

Obrázek 14 Banderium Skoronice, 1896

Zdroj: skoronice.cz, (2024)

Další fotografií, na které je zachycena snad již skutečně pravá Jízda králů, pochází z roku 1911. I na ni jsou zachyceni jezdcí na zdobených koních. Od té doby se žádná jiná zmínka o konání jízdy nenašla a až do roku 1943 se ve Skoronicích údajně ani žádná nekonala. (skoronice.cz, 2024)

Obrázek 15 Jízda králů Skoronice, 1943

Zdroj: skoronice.cz, (2024)

Od roku 1943 se do roku 2013 uskutečnilo krásných 33 jízd, a to nejen ve Skoronicích, ale také v Kyjově, Hodoníně či dokonce se jedna skoronská Jízda králů udála i v Pardubicích. (skoronice.cz, 2024)

Jak už bylo výše v práci uvedeno, Jízda králů se ve Skoronicích koná pouze nahodile, ale můžeme ji každé čtyři roky spatřit na *Slováckém roku v Kyjově*, kde se průvod koná již od roku 1956. Družinu krále při skoronské Jízdě králů tvoří kolem 25 jezdců, kteří mohou být různého věku. Dokonce není ani podstatné, zda už se jízdy někdy účastnili, mohou ji jet opakovaně. Jsou mezi nimi vyvolávači a výběrčí, kterým lidé přispívají do boty či kasičky drobné, dále je v průvodu samozřejmě král se svými pobočníky a doprovod. Kůň krále je bílý, ostatní koně jezdců jsou černí nebo hnědí. I zde ve Skoronicích je král oblečen do ženského kroje, kolem krku a přes ramena má oblečen červený plášť, který lemuje bílá kožešina. Na hlavě má věnec a v ústech svírá červenou růži. Král má po boku své pobočníky v mužském kroji, tak je oděn i zbytek jeho družiny.

Mají na sobě bílou naškrobenou košili se zdobenou vestičkou, žluté kalhoty, pod kterými mají navlečené modré punčochy a na nohou mají vysoké holínkové boty. Na hlavách mají klobouky lemované pentlí s lidovými motivy a celý klobouk je zdobený ještě květinami a pérem (Sukupová, 2015, s. 24).

Obrázek 16 Jízda králů Skoronice, 2022

Zdroj: skoronice.cz, (2022)

Tak jako i v den konání v jiných obcích, i zde se ráno nazdobí koně a jede se pro povolení k jízdě od starosty. (skoronice.cz, 2024)

Zde máme ukázkou z roku 1977, kdy žádali praporečník s vyvolávači svého starostu o povolení k jízdě (Frolec, Pavelčík, Zemek a kol. 1990).

„Ctěný pane předsedo!

My vyslanci královské družiny

Jedeme vás prositi,

Abychom mohli po obci

Krále zvykem honiti.

Zvyk ten je starý pětset let,

Na zvyky a na kroje zapomíná svět!“

...

„V naší obci odedávna dobrý zvyk je vídat, chasu v kroji na koních mezi námi vítat. Povolení máte. Krále hledte chrániti, aby vám ho nemohli cizí lidé zajmouti!“

Poté se družina rozjede obcí a vyvolává své veršované říkanky, jak je tomu při Jízdě králů zvykem. Po skončení Jízdy se jezdci odeberou domů a večer se setkají u pohoštění a poté na večerní folklorní zábavě (Kučerová, 2012).

„Na vínečko úrodná je tá kyjovská zem,

veselo tu bývalo, veselo tu chcem!“

„U tohoto domu nasadíme břechťan,

protože tu bývá zaslúžilý občan!“

2.10 Jízda králů ve Vlčnově během několika let

2.10.1 Rok 1938

Jízda králů uskutečněná v roce 1938 byla poslední jízda neovlivněná válkou. Družinu krále, kterým byl Václav Chvilíček, tvořilo 26 jezdců a navštívilo ji nespočet lidí, kteří se obávali války a přerušeni této tradice. V roce 1940 se vlivem situace v naší zemi nemohla konat žádná taneční zábava, a tak ani jízda králů nemohla být doprovázena dechovou hudbou. Král se svou družinou, děvčaty a rodinami mohli slavit ve stodolách, kde se vždy někdo našel, kdo zahrál třeba na harmoniku apod. Do roku 1942 sledovali průběh Jízdy králů příslušníci z gestapa, většinou ve skupince do 10 mužů. Od roku 1942 se muselo o povolení jízdy žádat. Průběh konání byl pečlivě pod dozorem gestapa, ale podle dochovaných svědectví legrútů vojáci gestapa zapadali spíše mezi turisty. Legrúti vyvolávali verše i směrem k vojákům a ti je obdarovali, někdy velmi štědře i v hodnotě 500 korun. Žádost, kterou legrúti podávali na gestapo, musela být sepsána v němčině, ale to nebyla jediná povinnost, kterou museli jezdcí splnit, aby jim jízda byla povolena. Například veškerý propagační materiál musel být také pouze v němčině, taneční zábava, jak už bylo řečeno, byla zakázána. Ve večerních hodinách se dohlíželo, zda jsou ve vesnicích zatměna všechna okna apod. Pokud by některá z nařízení byla porušena, byli by dotyční odvedeni stráží do Zlína k dalšímu řízení. Dalším omezením Jízdy králů ve Vlčnově byly tradiční vyvolávky. Žádný z jezdců si nemohl jen tak veršovat, co se mu zlíbí, a tak se stalo, že někteří legrúti od jízdy králů odstoupili a ti co zůstali, se dobře hlídali, aby nikdo z nich neporušil žádný ze zákazů (Pavelčík, 2017).

2.10.2 Rok 1954

Existuje krátký záznam v kronice Vlčnova, který popsal Jízdu králů v roce 1954. Konala se 6. června, v neděli, králem byl tehdy osmiletý Miroslav Ryšavý, který se stal nejmladším králem v historii konání Jízdy ve Vlčnově. Den začal koncertem uskutečněným před MNV. Na programu bylo tehdy krátké představení výskoků výsadkářů padákem a všichni přítomní mohli spatřit i akrobacii letadel, kteří nad Vlčnovem proletěli. Další doprovodný program se konal v podobě stánků a jarmarku, které byly součástí programu již v roce 1953, kdy se také na program dostalo vystoupení dětí z Vlčnova. Od roku 1953 se také jízda králů konala o svatodušní neděli místo svatodušního pondělí. (vlcnov.cz, c2024; spolecnostjizdykralu.cz, c2021)

Pavelčík (2017) popisuje ve své knize Jízdu králů z roku 1954 podrobněji, a to hlavně proto, že se dovršením svých osmnáctých narozenin mohl konečně zapojit do dění jízdy jako plnohodnotný člen, jezdec královské družiny. Během března začal trénovat, aby svého koně dobře ovládal. Výzdobu tehdy zajišťovala jeho sestra a maminka, kterým pomáhali příbuzní. Koncem téhož měsíce měli výzdobu, a dokonce i kroj nachystaný. Na koních se tenkrát jezdilo bez sedla pouze se třmeny. Na hlavách měli jezdcí klobouky s voničkou s kuličkami a pérem a v botě vsunutou malou máji s šátkem. Jelikož v roce 1954 jeli dva ročníky, bylo jezdců na 26, takže družina krále byla početná a král se mohl cítit bezpečně. Vyvolávači jezdili s košíkem a připevněnou pokladničkou, kam sbírali dary za své vyvolávky.

V neděli se kolem oběda konal sraz družiny u domu krále a poté se již vyjelo obcí a zastavovalo se u domů a dědinou se rozléhalo zvonění podkov a veršované vyvolávání. Nikdo ani nečekal, že by se mohlo něco stát. Jenže jak pan Pavelčík (2017) popisuje, došlo k unesení krále. Vše se

stalo velmi rychle, ale vše bylo ještě rychleji napraveno. Únos provedlo pár chlapců z domu, kolem kterého družina projížděla. Nakonec vše dobře dopadlo a jízda pokračovala. Skončila asi kolem 16 hodiny odpolední a jezdci se vydali do svých domovů, ale pouze na chvíli. Všichni se pak sešli v domě krále na hostině, kde se také počítali vybrané peníze. Sám Pavelčík (2017) získal do své pokladničky 1 200 korun. Za vybrané peníze všech jezdců se zaplatila propagace, občerstvení a přípravy na večerní zábavu. Když něco zbylo, rozdělilo se to mezi celou družinu. To se ale často nestávalo, neboť výdaje na celou akci byly vysoké.

Jízda králů pana Antonína Pavelčíka tak uchvátila, že se od té doby věnuje propagaci, organizaci a dokumentaci Jízdy králů (Pavelčík, 2017).

2.10.3 Rok 1964

Králem byl v roce 1964 Jiří Kašpařík, kterému bylo tehdy 11 let. Rodina Jiříka nejprve nechtěla nabídku přijmout, jelikož měli dost práce na domě. Ale po dlouhém naléhání a přemlouvání nakonec svolili. Místní Vlčnovjané jim za to na domě pomáhali, zatímco matka krále, babičky a tetičky pracovaly na přípravách jízdy. Královská družina tehdy měla 23 jezdců. Někteří z nich vzpomínali, že tenkrát se připravit na Jízdu králů nebylo tak obtížné jako dnes, neboť chlapci v té době byli na koních zkušenější než chasa dnešní doby. Nemuseli tak trénovat i přes to, že někteří hoši dostali trošku divočejší koně. V tomto roce se očekával příjezd mnoha návštěvníků, nejen proto, že se lidé chtěli podívat na Jízdu králů, ale také proto, že obec tenkrát slavila 700 let od svého vzniku. Byli pozváni i rodáci z Vlčnova, kteří zde již nebydleli, a to včetně těch ze zámoří. Jízda králů se konala na svatodušní neděli. V poledne se vytvořil průvod krojovaných při doprovodu dvou dechových hudeb a králem s jeho družinou. Krojovaný průvod byl novinkou tohoto roku. V průvodu nesměla chybět ani rodina krále. V čele průvodu jel jeden z účastníků Jízdy králů, který namísto májky, kterou měli všichni jezdci, držel v ruce hrdě státní vlajku. Před ním šli místní obyvatelé s cedulí, která oslavovala 700 let od první písemné zmínky o obci (Pavelčík, 2017; Maťašová, 2016).

Počasí Jízdě králů nepřálo. Průvod se musel dvakrát schovat před deštěm a bouřkou, kterou přinesl horký a dusný den. Ta druhá bouřka přišla zrovna tehdy, když se průvod dostavil na hřiště a představitel Vlčnova začal vítat všechny přítomné. Muzikanti ještě před tím zahráli státní hymnu. Během vítání ale začalo k bouři přšet a všichni se utíkali schovat. To byl konec slavnosti. Kolem večerní páté hodiny se celá družina sešla u pohoštění. Večer se konala taneční zábava, při které měl malý král Jiřík své sólo a tanec s maminkou. V pondělí již byl čas na pořádný úklid a *popravky* (Pavelčík, 2017).

2.10.4 Rok 1977

Na konci roku 1976 došlo k zakončení stavby kulturního zařízení. Stavba započala v září roku 1973 a dokončení bylo plánováno na prosinec roku 1976. To se také naplnilo a stavba byla oficiálně dokončena 31. 12. 1976. V lednu roku 1977 se slavnostně otevřel areál Kubu sportu a kultury, který dostal na starost veškeré folklorní akce a slavnosti, a především se stal hlavním organizátorem jízdy králů. První změnou bylo ustálení Jízdy králů na poslední květnovou neděli. Již v tomto roce si návštěvníci chválili báječný doprovodný program, který byl obohacen vystoupením mnoha souborů lidových tanců a hudby. Mezi vystupující soubory patřily například Kunovjan, Rozmarýn z Újezdce, Lůčka z Kudlovic a samozřejmě nechyběly ani místní vlčnovské

soubory, mezi které patří například Vlčnovjan. Návštěvníci se během dne mohli stavět i na košť vína. Poprvé bylo zajištěno občerstvení a pití v nově zřízené restauraci U Krále, která byla otevřena spolu s KSK. Nejen obyvatelé obce hodnotili jízdu králů v roce 1977 za doposud nejlepší. (vlcnov.cz, c2024) (spolecnostjizdykralu.cz, c2021)

2.10.5 Rok 2014

Rok 2014 byl pro Vlčnov významným. Nejen že probíhaly přípravy na každoroční jízdu králů, ale obec také slavila 750 let od první písemné zmínky o Vlčnově. Jízda se konala 26.5.2014, poslední květnovou nedělí. Bohatý program si návštěvníci mohli dopřávat už od pátku, kdy se tradičně koná regionální kolo soutěže tanečnicků verbuňku. Vstupné na soutěž činilo 100 Kč. Tento rok se navíc konala výstava fotografií právě k výročí obce. Večer se na stadionu TJ konala večerní zábava. (vlcnov.cz, c2024)

V sobotu se návštěvníci mohli podívat na ukázky kovářských prací, výrobu růžiček, které místní ženy vyrábí již několik desítek let a jimiž se zdobí právě koňské povozy a koně při jízdě králů. Návštěvníci si mohli tuto činnost vyzkoušet na vlastní kůži. Od 14 hodin byl pro ně přichystán tradiční jarmark, který se konal v parku na návsi za kostelem. Celé odpoledne hrály a tančily folklórní soubory. Večer si návštěvníci mohli užít předání vlády králů, kde se tradičně představil král se svou družinou. Vstupenka činila 150 Kč. Poté následovala večerní taneční zábava, při které hrála dechová hudba Vlčnovjanka a cimbálová muzika při volné zábavě. Na nedělní celodenní program bylo vybíráno vstupné 150 Kč a pro děti a důchodce 100 Kč. Pro návštěvníky byl opět připraven jarmark. Ráno se konala mše svatá za krále, kterým byl v roce 2014 jedenáctiletý František Šobáň, a za celou jeho družinu ročníku 1996. I v neděli probíhaly po obci rukodělné ukázky a lidé mohli přihlížet zdobení vozu předlegrútů. Celý den doprovázely opět taneční a pěvecké vystoupení a lidové tance. Od 11:30 se konala jízda králů, kterou tvořila králova družina 11 jezdců. Od 14:30 byl na programu krojovaný průvod. Za deštivého počasí byl připraven i náhradní program, který by se konal v KSK, kde by si návštěvníci mohli prohlédnout výstavu fotografií z historie Vlčnova a poslouchat koncerty dechové hudby. (vlcnov.cz, 2024)

2.10.6 Rok 2020

„Vážení a milí přátelé folkloru a lidových tradic,

vzhledem k současné krizové situaci a v souvislosti s platnými mimořádnými opatřeními vydanými vládou ČR organizátoři (Obec Vlčnov, Klub sportu a kultury, Společnost Jízdy králů) po dohodě s rodinami jezdců a královskou rodinou rozhodli, že se letošní Jízda králů Vlčnov v původním plánovaném termínu 29. – 31.5. 2020 ruší...“, tak informoval o situaci prostřednictvím oficiálních stránek obce Vlčnov referent obce, pan Dušan Mikulec, dne 15. dubna 2020. (vlcnov.cz, c2024)

Předcházela tomu nově šířící se pandemie Covid-19 a s ní zavedená vládní opatření. První případy nákazy se na území našeho státu objevily v březnu. Postupem tohoto měsíce vláda přicházela s novými opatřeními, které vedly k vyhlášení nouzového stavu na dobu 30 dní. Ten byl pak v průběhu dalších týdnů a měsíců prodlužován. (ct24.ceskatelevize.cz, 2020)

Organizátoři Jízdy králů situaci bedlivě sledovali a již začátkem března se začali domlouvat na možných scénářích konání jízdy králů. Jenže pandemie se zhoršovala a nikdo nechtěl nikoho

ohrožit na zdraví. Nakonec přišel návrh od samotného ročníku Jízdy králů, že by se akce mohla odložit na příští rok a spojit tak dva ročníky jízd dohromady. Byl sepsán a následně rozeslán dopis směřovaný k rodičům daného ročníku jízdy, aby se k situaci a návrhu vyjádřili. Všichni se nakonec shodli na tom, že se Jízda králů odloží na příští rok. (vlcnov.cz, c2024)

Aby se tradice v roce 2020 nepřerušila úplně, byl odvysílán 30. května pořad *Jízda králů Vlčnov 2020 aneb ani Covid nás nezastaví*. Připravený dokument se vysílal na kanálu KSK na Youtube, který si můžeme pod tímto názvem pustit doteď. (slovakky.denik.cz, 2020)

Pořad dal možnost nahlédnout komukoliv, kdo měl zájem, do tajuplného světa jízdy králů. Pořadem prováděli Jakub Šustr a Jiří Jilík.

2.10.7 Rok 2021

V roce 2021 se stále řešila probíhající pandemie. To samozřejmě ovlivnilo i Jízdu králů. V předchozím roce byla Jízda králů zrušena, a tak v tomto roce bylo v plánu, že se jízdy zúčastní dva ročníky – 2002 a 2003. Vzhledem k restrikcím vlády se v roce 2021 nekonal žádný doprovodný program. Šlo čistě jen o průvod krále s jeho družinou po obci po předem naplánované trase. Kromě legrútů a družic se Jízdy králů zúčastnil také tradičně vůz předlegrútů. Obec Vlčnov nebyla během nedělního dne uzavřena a nebylo omezeno ani parkování v obci. Cílem také bylo co možná nejmenší medializování akce. Obec chtěla zamezit velkému počtu přespolních návštěvníků, které by musela kontrolovat z důvodu nařízení vlády. Po obci byly rozdány informační letáky, ale pouze tam, kde byla naplánovaná trasa jízdy. Místní obyvatelé celou akci podpořili například formou občerstvení, které chystali před domy, kudy Jízda králů projížděla. I přes veškerá úskalí spojená s vládními opatřeními se Jízda králů ve Vlčnově 2021 vydařila a připomněla všem Vlčnovjanům, jak vypadala původní jízda králů, která dříve žádný doprovodný program neměla. (vlcnov.cz, c2024)

2.10.8 Rok 2023

V roce 2023 jsme při Jízdě králů ve Vlčnově provedli sběr dat prostřednictvím řízeného rozhovoru pro tuto práci. Jízda se konala tradičně poslední květnovou nedělí, která v tomto roce připadala na datum 28.5.2023, což byla dokonce tento rok i svatodušní neděle.

Oslavy začaly již v pátek, 26.5., mohli jste se zúčastnit Jízdokrálové zábavy, která se konala večer na stadionu TJ ve Vlčnově. V sobotu byl program stejný jako tomu bylo předcházející roky. Návštěvníci mohli být součástí ukázek tradičních řemesel, vyzkoušet si skládání papírových růžiček anebo nahlédnout do života našich prababiček a dědečků v lidových usedlostech, kde se konaly komentované prohlídky. Obec připravila opět tradiční jarmark, kde jste mohli zakoupit tradiční výrobky, keramiku, potřeby do kuchyně s lidovými motivy, ale také různé pochutiny, mezi kterými nechyběly vyhlášené vlčnovské vdolečky, které šli na odbyt velmi rychle. Sobotní odpoledne ovládla opět tradiční soutěž tanečnicků verbuňku, nad kterou rozum stál nejednomu návštěvníkovi. Sobotní večer proběhlo předání vlády králů, kde se představil nový král, 13letý Filip Šobání s jeho družinou. Filip si přál být králem již dříve, ale zabránil mu v tom právě Covid-19. V jeho rodině je už čtvrtý, komu se dostalo takové cti. (slovakky.denik.cz) Ve vlčnovských búdách jste pak večer mohli zakončit taneční zábavou. (vlcnov.cz, 2024)

V neděli se v kostele sv. Jakuba konala mše svatá za jezdce a družice příslušného ročníku. Již dopoledne se parkoviště plnilo auty a autobusy plných lidí, kteří sem přijeli, aby mohli být součástí živoucí tradice. Na doprovodném programu byly opět oživené památky, hudební a taneční soubory a jarmark. V poledne se představil král a předlegrúti a poté následovala samotná Jízda králů, která se i v tomto roce opět vydařila.

2.11 Propagace Jízdy králů

V předchozí podkapitole jsme provedli analýzu Jízdy králů v průběhu několika let. Na základě provedených rešerší jsme získali mnoho informací, které posloužily k naplnění cílů práce. Nyní se podíváme na dosavadní použití marketingových aktivit. Jízda králů ve Vlčnově bývá propagována skrze sociální sítě, a to zejména na Facebooku a dále na Instagramu. Obě stránky jsou stále aktualizovány a profesionálně zpracovány. Návštěvníci těchto sociálních sítí jsou zde informováni o programech a změnách, mohou se kochat krásnými fotografiemi a videi, a sami pod příspěvky psát své zážitky a poznatky. Jako další místo, kam se směřuje propagace lidového zvyku jsou oficiální stránky Společnosti jízdy králů ve Vlčnově a stránky Jízda Králů Vlčnov. Zde návštěvníci najdou všechny potřebné informace pohromadě. Aktuální program, mapu, technické a praktické informace pro vstup do Vlčnova během konání slavností aj. Další informace mohou nalézt i na oficiálních stránkách obce Vlčnov, kde pravidelně vychází Vlčnovský zpravodaj. Hlavním organizátorem Jízdy králů je Klub sportu a kultury, který tiskne plakáty, které jsou následně rozesílány v okolních městech a obcích. Klub také spravuje TIC a Galerii na měšťance, kde najdeme různé propagační materiály, brožury a kalendáře Jízdy králů. V galerii probíhají různé výstavy z historie Vlčnova a Jízdy králů, či výstava vlčnovských krojů. Z celkového pohledu jsou marketingové aktivity velmi pestré, a především jsme toho názoru, že i dostačující. Při našem bádání jsme také zjistili, že KSK i obec Vlčnov mají založený profil i na kanále Youtube, kde zveřejňují videa například z předání vlády králů, záběry ze samotného konání průvodu Jízdy králů a z jiných akcí a tradic, které ve Vlčnově pořádají.

Aby byly získané informace co možná nejpřesnější a nejobsáhlejší rozhodli jsme se kontaktovat Společnost Jízdy králů a dostalo se nám odpovědi od členky výboru paní Ing. Miroslavy Vráblíkové. Zajímalo nás, jak vnímají návštěvnost na Jízdě králů a zda je cílem Národopisné slavnosti s Jízdou králů více medializovat. Odpověď zněla následovně: *„Co se týká návštěvníků, tak ti jsou pochopitelně vítání, a vytváří tu správnou atmosféru v ulicích Vlčnova, nicméně obec má jen nějakou kapacitu a není našim zájmem cíleně jejich počet zvyšovat. V době před revolucí, v osmdesátých letech Vlčnov doslova praskal ve švech a bylo tu i 10tis a více návštěvníků. Autobusy zájezdů ROH z celé republiky doslova ucpaly ulice a auta parkovala i několik kilometrů za Vlčnovem. Vjezd do obce byl zpoplatněn vstupným a Vlčnov byl pro dopravu uzavřený.“*

Každým rokem se odhaduje návštěvnost na zhruba 7-8 tisíc návštěvníků. Při provádění rešerší jsme zjistili, tak jak také uvádí paní Ing. Vráblíková, že návštěvnost se v 80. letech 20. století opravdu pohybovala od 10 až do 18 tisíc návštěvníků. Z osobní návštěvy Jízdy králů v roce 2023 si nedovedeme představit zvýšení návštěvnosti, byť jen o další stovky, a to především v neděli, kdy je na programu právě Jízda králů. Medializování tradice by z našeho pohledu tedy neměla vést cíleně k růstu návštěvnosti, ale jakákoliv propagace Jízdy králů ve Vlčnově by měla vést primárně k informovanosti všech, kteří jeví zájem o lidové zvyky.

Členka výboru SJK uvedla, co je především cílem propagace: „Nyní je cílem propagace, aby se každý milovník našich tradic měl možnost dostat k informacím a mohl si tak vybrat z pestrého programu to, co ho nejvíc zajímá. Neplatí se vstupné, kromě sobotního komponovaného programu Večer pro krále. Záleží nám na tom, aby Vlčnovjané vnímali, že jízda králů je jejich, že to je poklad, který nám předali naši předkové a my o něj máme pečovat, abychom ho zachovali pro naše děti.“

Od členky výboru jsme se také dozvěděli, že Jízda králů bývá propagována i skrze slovácký regionální tisk – DOBRÝ DEN S KURÝREM.

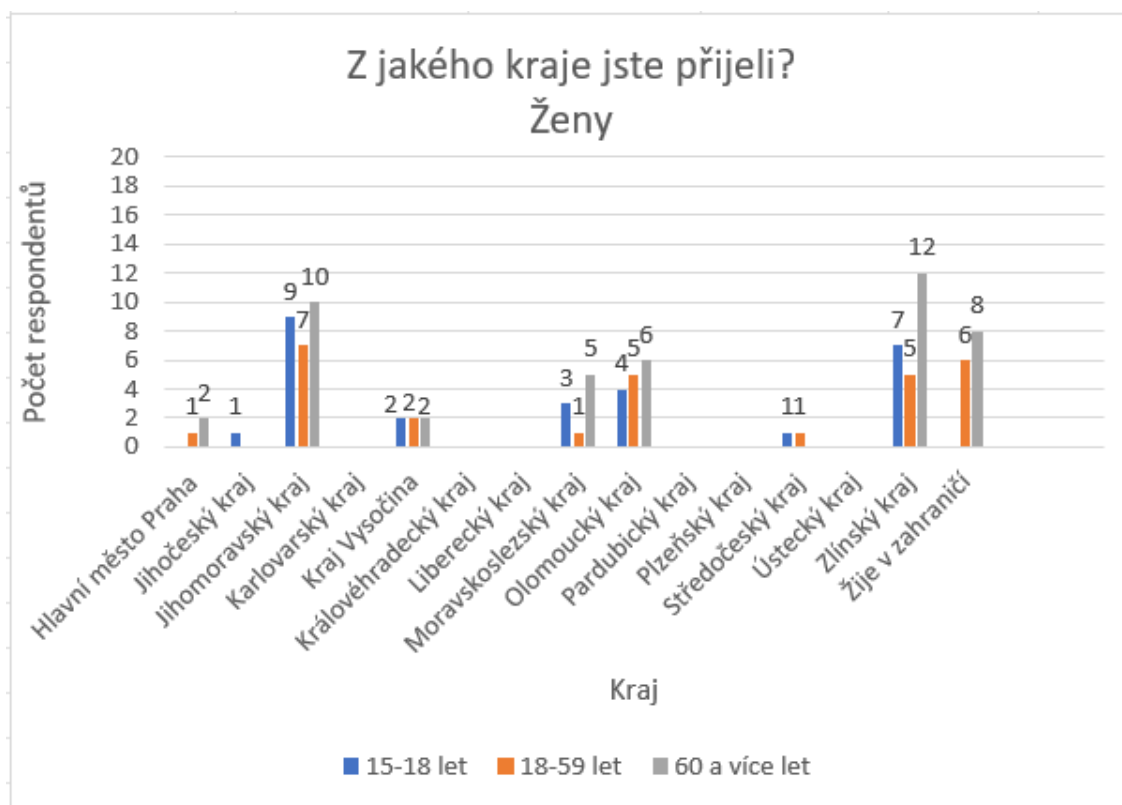
2.12 Výsledky řízeného rozhovoru

Ve výsledcích řízeného strukturovaného rozhovoru jsou otázky seřazeny postupně od 1. až po 8. otázku. Celkem se podařilo během dvou dnů konání akce sesbírat 190 odpovědí. 52,6 % z celkového počtu tvořily respondenti ženského pohlaví a zbylých 47,4 % tvořili muži.

Otázka č. 1: Z jakého kraje jste přijel/a?

Tato otázka nám ukázala, až z jakých míst sem lidé přijeli, jen aby mohli vidět tuto slavnost. Můžeme si všimnout, že se zde našlo i pár respondentů, kteří nebyli z České republiky, což bylo milé překvapení. Tito respondenti uvedli, že žijí na Slovensku a zde na Slovácku mají příbuzné.

Jak můžeme vidět v grafu, nejvíce respondentek bylo z Jihomoravského kraje a poté z kraje Zlínského. Zde není překvapením, že ze Zlínského kraje reprezentuje nejvíce respondentek věkovou kategorii 60 a více let.

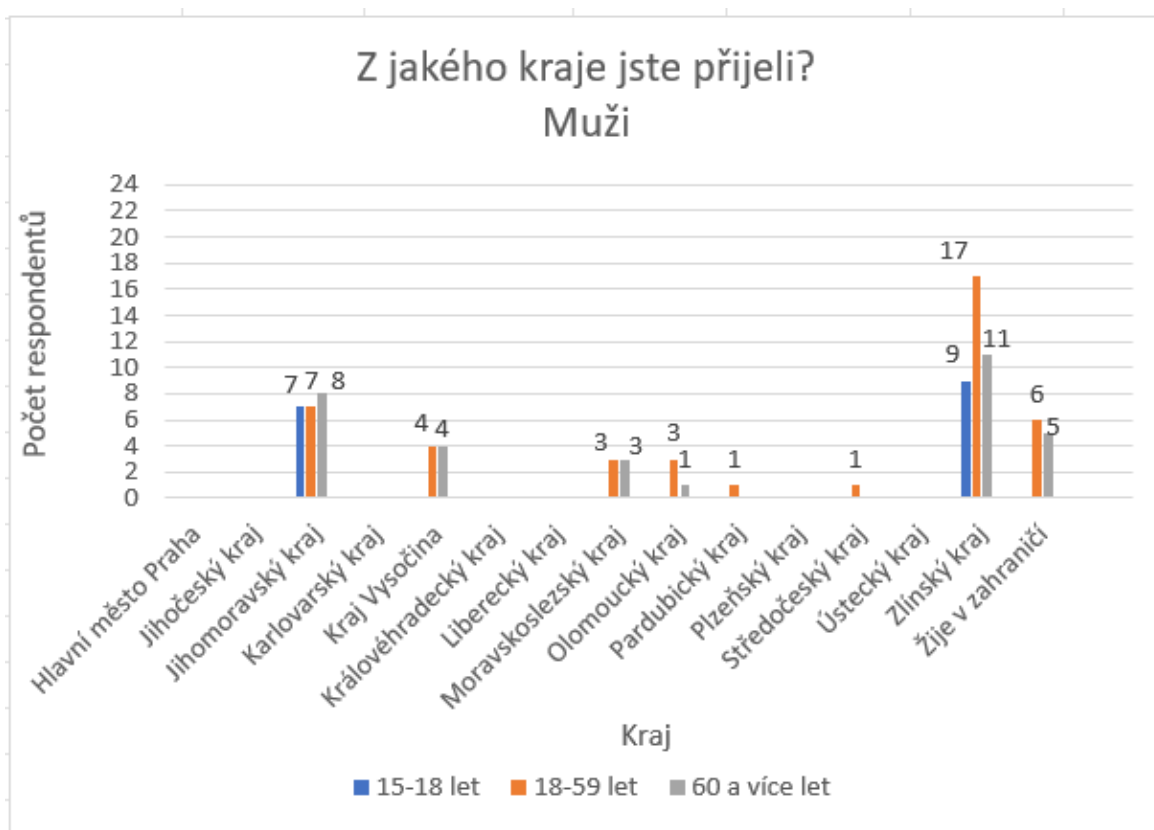
Graf 1 Rozdělení respondentek podle kraje, kde žijí

Zdroj: vlastní zpracování, (2023)

Vlčnov se ve Zlínském kraji nachází, a především starší generace si tuto slavnost nenechají ujít a většinou také žijí přímo v dané obci Vlčnov anebo hned v sousedních obcích. Koneckonců právě díky předávání z generace na generaci, tu může Jízda králů stále každoročně fungovat. Z řad generací našich babiček byste jen stěží hledali osobu, která se na přípravách jízdy králů nepodílela, ať už za mlada či doteď.

Co se týká výsledků mužských respondentů je výsledek malinko rozdílný. Na prvním místě je Zlínský kraj, kde je nejvíce respondentů věkové kategorie 18-59 let a hned potom Jihomoravský kraj, kde jsou věkové kategorie vyrovnané.

I mezi mužskými respondenty se našli návštěvníci ze zahraničí a jednalo se také o sousední stát Slovensko z čehož můžeme usoudit, že mezi ženskými respondentkami ze Slovenska mohla existovat jistá spojitost.

Graf 2 Rozdělení respondentů podle kraje, kde žijí

Zdroj: vlastní zpracování, (2023)

Dále jsme si mohli všimnout, že kraje ČR se v obou případech u respondentů shodují, a to zejména co se týče Jihomoravského a Zlínského kraje, dále pak respondenti nejvíce uváděli kraj Vysočinu, Olomoucký a Moravskoslezský kraj.

Otázka č. 2: Zúčastňujete se jízdy králů ve Vlčnově každoročně?

Ve výsledcích této otázky uvidíme, zda mezi dotazovanými respondenty převažovali spíše pravidelní návštěvníci či nikoli.

55 % žen všech věkových kategorií odpovědělo, že se jízdy králů zúčastňují každoročně. Zbýlých 45 % z celkového počtu žen bylo pro zápornou odpověď. Odpovědi mezi jednotlivými věkovými kategoriemi byly vyrovnané až na kategorii 60 a více let, kdy více jak polovina tj. 57,8 % z celkového počtu žen v této kategorii odpověděla, že se jízdy králů zúčastňuje každý rok. Zbýlých 42,2 % bylo pro druhou odpověď.

V tabulce se můžeme ještě podívat na respondenty mužského pohlaví. Zde naopak více jak polovina, tj. 57,8 % respondentů uvedla, že se jízdy králů *nezúčastňují* každý rok. Můžeme zde vidět, že se čísla naprosto shodují se ženami, avšak v opačné odpovědi.

Tabulka 1 Odpovědi na otázku č. 2

Ženy	Ano	Ne
15-18 let	15	12
18-59 let	14	14
60 a více let	26	19
Muži		
15-18 let	9	7
18-59 let	13	29
60 a více let	16	16

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledkem tedy je, že z celkového počtu 190 respondentů se téměř polovina dotazovaných, tj. 48,9 %, zúčastňuje jízdy králů ve Vlčnově každoročně.

Otázka č. 3: Navštívujete tuto slavnost i v jiných obcích? Pokud ano, kde? (Skoronice, Kunovice, Hluk, vše)

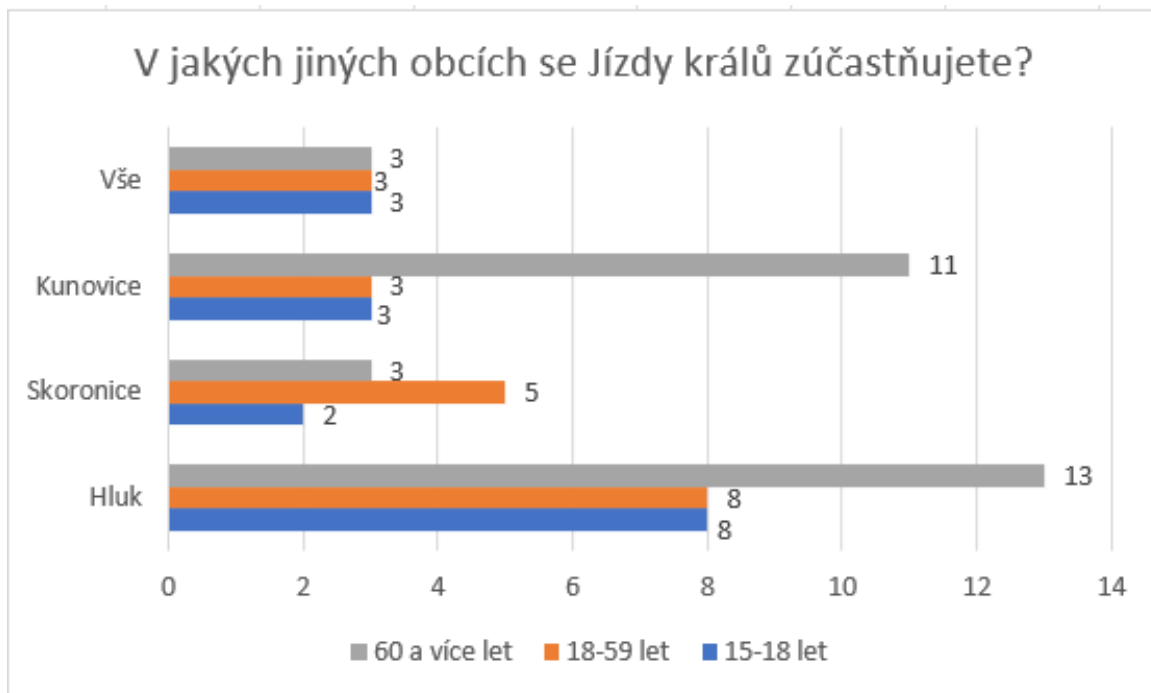
Tabulka 2 Odpovědi na otázku č. 3

Ženy	Ano	Ne
15-18 let	7	20
18-59 let	10	18
60 a více let	20	25
Muži		
15-18 let	9	7
18-59 let	9	33
60 a více let	11	21

Zdroj: vlastní zpracování

Zde je patrné, že mezi všemi respondenty všech věkových kategorií převažuje odpověď, že se jízdy králů v jiných obcích nezúčastňují. Mnozí respondenti zde také uváděli, že nedají dopustit na tu „svoji vlčnovskou jízdu“ a někteří respondenti například uvedli, že nevěděli, že se i v jiných obcích tato událost koná.

Následující graf byl vytvořen na základě podotázky pro respondenty, kteří uvedli, že se se jízdou králů zúčastňují i v jiných obcích. Zároveň si všimněte, že v tomto grafu jsou uvedeny odpovědi všech respondentů bez ohledu na pohlaví. K této otázce se dostalo 65 respondentů ze 190 celkem.

Graf 3 Počet respondentů navštěvujících Jízdu králů v dalších obcích

Zdroj: vlastní zpracování, (2023)

Zde je na první pohled viditelné, že nejvíce respondentů se účastní právě jízdy králů v obci Hluk, která sousedí s obcí Vlčnov a autem tu jste cca za 5 minut. Hned na druhém místě se umístila obec Kunovice, která je od Vlčnova druhá nejbližší obec, kde se jízda králů zachovala. I do této obce se autem dostanete za chvíli, tj. cca 12 minut. Povšimněme si, že právě u těchto dvou obcí se nám nejvíce hlasů dostalo od třetí věkové kategorie a to přesně 30 hlasů.

Otázka č. 4: Je podle Vás program dostačující?

Tabulka 3 Odpovědi na otázku č. 4

Ženy	Ano	Ne
15-18 let	19	8
18-59 let	18	10
60 a více let	36	9
Muži		
15-18 let	13	3
18-59 let	29	13
60 a více let	28	4

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce můžeme vidět, kolik respondentů je toho názoru, že program jízdy králů je vyhovující. Hned na první pohled je vidět, že u pozitivní odpovědi převažují vyšší čísla, ale našlo se i pár respondentů s připomínkami, které jsou pro závěrečnou práci potřebným přínosem. Celkově byly tři čtvrtiny všech dotazovaných, bez ohledu na věk a pohlaví, spokojeno.

Otázka č. 5: Co byste doporučili zlepšit do příštího roku?

Na tuto otázku odpovídali respondenti, kteří v otázce č. 4 odpověděli negativně. Zde se podíváme, jaké jsou jejich návrhy na zlepšení do příštích let. Návrhy, které jsou v tabulce uvedeny, nebyly v dotazníku na výběr a byly sepsány až po rozhovorech s respondenty.

Tabulka 4 Odpovědi na otázku č. 5

ŽENY	15-18 let	18-59 let	60 a více let
Více hudebního doprovodu	0	1	0
Lepší orientační značení	0	1	0
Více míst k sezení	2	5	5
Večerní program	3	0	0
Větší jarmark	3	3	4
MUŽI			
Bližší parkování	0	6	0
Lepší orientační značení	0	3	0
Více míst k sezení	0	4	1
Večerní program	3	0	1
Nabitější program	0	0	2

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce návrhů z řad žen přišlo na více míst k sezení, zde se shodlo 12 respondentek z 27 celkově dotazovaných. Hned na druhém místě se podle vyjádření respondentek umístil názor, že by bylo skvělé, kdyby se příští rok rozrostl jarmark, který respondentky shledaly jako výborný doprovodný program. Je zajímavé, že se na tomto návrhu shodly nezávisle na sobě respondentky všech věkových kategorií téměř vyrovnaně. Dále se mezi návrhy objevilo například zlepšení večerního programu, více hudebního doprovodu během dne a také zde zazněla připomínka na orientační ukazatele.

Jak můžeme vidět, tak mezi muži se objevily téměř totožné návrhy, ale přeci jen se zde objevilo také pár nových nápadů. Například si pár respondentů stěžovalo na parkoviště daleko od centra dění. Dostalo se nám i zpětné vazby od dvou starších pánů, kteří vypověděli, že akce dřív bývala mnohem větší a zábavnější a že již ztratila to kouzlo co kdysi měla.

Otázka č. 6: Jak jste byl/a celkově spokojen/a s programem tento rok?

V následující tabulce vidíme srovnání spokojenosti mezi respondenty mužského a ženského pohlaví. Mezi ženami se našlo nejvíce velmi spokojených a spokojených respondentek ve věkové kategorii 60 a více let. To stejné můžeme říci i mužských respondentech stejné věkové kategorie. Naopak nespokojení návštěvníci se našli pouze u mužů a to přesně 6 z celkových 90 dotazovaných.

Tabulka 5 Odpovědi na otázku č. 6

ŽENY	Velmi spokojen/a	Spokojen/a	Spíše spokojen/a	Nespokojen/a	Velmi nespokojen/a
15-18 let	6	11	10		
18-59 let	12	10	6		
60 a více let	19	20	6		
MUŽI					
15-18 let	8	6	2		
18-59 let	5	17	16	4	
60 a více let	12	10	8	2	

Zdroj: vlastní zpracování

Pojďme se ale nyní podívat na celkový přehled všech dotazovaných respondentů. Následující graf nám ukazuje procentuální vyjádření spokojenosti všech 190 náhodně vybraných návštěvníků. 33 % návštěvníků bylo s programem jízdy králů v roce 2023 velmi spokojeno, 39 % bylo spokojeno, 25 % respondentů uvedlo, že bylo spíše spokojeno a pouze 3 % byly nespokojeni. Mezi respondenty se nenašel nikdo, kdo by uvedl, že byl velmi nespokojen. Téměř tedy tři čtvrtiny návštěvníků bylo s tímto rokem spokojeno což se dalo předpokládat vzhledem k výsledkům u odpovědi číslo 4.

Graf 4 Spokojenost návštěvníků s programem vyjádřená v procentech

Zdroj: vlastní zpracování, (2023)

Otázka č. 7: Myslíte, že doprovodný program nabízí také atraktivní zábavu pro děti?

Mezi všemi dotazovanými jednoznačně převládá názor, že doprovodný program je pro děti spíše neatraktivní a nemají tu vyžití. Respondenti uváděli, že se tu děti rychle unaví a je to pro ně příliš dlouhé.

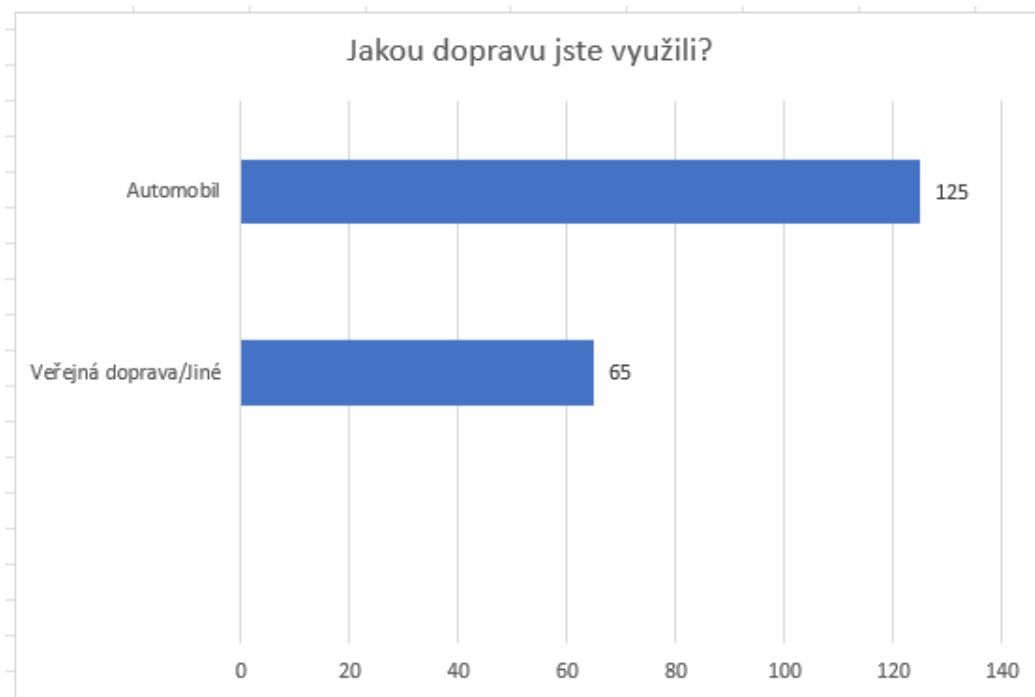

Graf 5 Názor respondentů na atraktivní zábavu pro děti

Zdroj: vlastní zpracování, (2023)

Otázka č. 8: Jaký dopravní prostředek jste využili, abyste se do Vlčnova dostali?

Tato otázka byla vybrána, abychom se dozvěděli, zda je pro návštěvníky pohodlnější využít veřejnou dopravu či nikoliv. Z výsledků je patrné, že 125 respondentů z celkových 190 využilo pro dopravu sem automobil. Zbýlých 65 respondentů pak uvedlo, že využili veřejnou dopravu či se sem dostali jinak.

Graf 6 Počet respondentů podle způsobu dopravy
Zdroj: vlastní zpracování, (2023)

2.13 Shrnutí výsledků

Výzkum byl proveden formou řízeného strukturovaného rozhovoru v rozmezí dvou dnů. Celkem se výzkumu účastnilo 190 respondentů. Bylo zjištěno, že mezi respondenty byli především lidé ze Zlínského a Jihomoravského kraje. Ze 190 respondentů se téměř 50 % zúčastňuje Jízdy králů ve Vlčnově každoročně. Díky rozdělení mužů a žen bylo zjištěno, že právě ženy se Jízdy králů zúčastňují více než respondenti mužského pohlaví. Zde odpovědělo 55 % žen, které se zúčastňují Jízdy králů pravidelně a 57,8 % dotazovaných mužů uvedlo, že nejsou pravidelnými návštěvníky. Dále bylo zjištěno, že většina dotazovaných respondentů navštěvuje pouze vlčnovskou Jízdu králů. Může za to fakt, že vlčnovská Jízda se koná pravidelně každý rok a je proto také nejvíce známá. To potvrzuje také výpovědi některých respondentů, že neměli tušení o tom, že se v jiných obcích na Slovácku také jízda králů koná. Pokud respondenti odpověděli, že se zúčastňují Jízdy králů i jinde, bylo na prvním místě, tedy hned po Vlčnově, město Hluk, kde se Jízda králů koná každé 3 roky. Hned po Hluku nejvíce návštěvníků uvedlo, že se jezdí dívat také na kunovickou Jízdu králů. Zde se koná každé 2 roky. Na třetím místě byla obec Skoronice, kde se Jízda králů koná každé 4 roky. 9 respondentů z 65 celkem pak uvedlo, že se zúčastňují Jízdy králů ve všech obcích a městech. V otázkách, které se týkaly spokojenosti s programem, se 75 % všech respondentů vyjádřilo kladně. Zbýlí respondenti, kteří byli jiného názoru nám poskytli materiál

ve formě možných návrhů na zlepšení. Zde vidíme potenciální přínos práce do budoucna, kdy by se organizátoři mohli inspirovat těmito návrhy a provést do budoucna lehké změny. Také otázka číslo 7, kdy nás zajímalo, zda je program dostatečně atraktivní pro dětské návštěvníky, bude ještě blíže komentována v návrhové části práce. Vládla zde jasná odpověď, kdy se respondenti v 72 % shodli na tom, že se tu děti rychle znudí. V poslední otázce jsme se zaměřili na dopravu, abychom zjistili zatížení obce Vlčnov a její připravenost na návštěvníky přijíždějící vlastní dopravou, kterých bylo opravdu mnoho. Respondenti nejčastěji uváděli, že vlastní doprava je pohodlnější a nemusí být závislá na jízdním řádu, který by mohl být nevyhovující a omezující. Naštěstí má obec Vlčnov dostačující parkovací místa.

2.14 Diskuse

Bakalářská práce se zabývala lidovým obyčejem zvaným Jízda králů. Soustředila se na vznik a vývoj tradice v průběhu několika let, které jsme si sami zvolili.

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit lidový obyčej v řádu několika let, poukázat na dosavadní použití marketingových aktivit a navrhnout další možnosti. Dílčím cílem bylo představení lidového obyčeje a popis jeho konání ve slovácké obci Vlčnov. Byla použita jak primární, tak sekundární data v podobě řízeného rozhovoru a studování dostupných dat, rozhovorů a zápisů v kronikách obce Vlčnov, z Vlčnovského zpravodaje a z mnoha tištěných zdrojů.

Do výzkumu byli cíleně zahrnutí účastníci Jízdy králů ve Vlčnově konající se v roce 2023. Celkem se zúčastnilo 190 respondentů věkových kategorií od 15 let. Formou řízeného rozhovoru jsme od nich získali zpětnou vazbu na konání a program Jízdy králů. Tyto údaje jsme pak využili v návrhové části práce, která může sloužit jako podklad na případné zlepšení pro budoucí ročníky.

Respondenti byli rozřazeni do 3 věkových kategorií a rozdělení zvláště na muže a ženy, abychom zjistili, zda budou získaná data rozličná, jak jsme na začátku výzkumu předpokládali. Ukázalo se, že v některých otázkách se odpovědi opravdu liší, ale ne natolik, aby to byl až takový přínos. V tomto případě bychom tedy mohli říci, že se naše stanovení předpokladů nenaplnilo a výsledky primárních dat by se při hromadném sběru všech respondentů dohromady bez ohledu na pohlaví příliš nelišily.

Dle výsledků můžeme vidět, že se našeho výzkumu účastnilo více žen než mužů, které také ještě uvedly, že se Jízdy králů zúčastňují častěji než muži z našeho výzkumu. Dále jsme prostřednictvím řízeného rozhovoru zjistili, že Jízda králů ve Vlčnově je známá především svým každoročním konáním, a proto snad je i nejvíce navštěvována. Co se týká programu, byla většina dotazovaných respondentů spokojena. Avšak cca třičtvrtě z celkových dotazovaných respondentů by ocenila lepší dětský program. To vyplývá i z analýzy, kterou v roce 2020/2021 v rámci diplomové práce na téma *Projekt zvýšení atraktivnosti Jízdy králů Vlčnov* provedla Martina Vitásková. Došlo zde ke komparaci tří jízd králů v obcích Vlčnov, Hluk a Kunovice, které jsou na tom podle získaných výsledků nejlépe, co se týká doprovodného programu a zázemí pro děti. Ze získaných dat bychom mohli soudit, že Jízda králů se první roky svého konání měnila každým rokem alespoň o kousek. Naše bádání začalo rokem 1938. Lidé se obávali vypuknutí války a také toho, že jízda králů se dlouho neuskuteční. Od pravdy nebyli daleko neboť od roku 1940 byly zakázány veškeré taneční a hudební zábavy, avšak jízda králů zrušena nebyla. Byla ale

značně ovlivněna a od roku 1942 i pod přímým dozorem gestapa. V průběhu druhé světové války se tak před konáním jízdy králů muselo žádat o povolení ke konání. Žádost musela být podána v německém jazyce, a to i s veškerým propagačním materiálem, kterým byly v té době například články v novinách. Pro družinu krále to znamenalo značné omezení i v kdysi zcela svobodném průvodu. Nyní se museli hlídat, aby se vyhnuli jakýmkoliv narážkám na tehdejší politickou situaci apod., neboť mohli být přímo v průběhu jízdy zadrženi přítomnými vojáky a odvedeni k řešení situace. Někteří legrúti a jejich rodiny nechtěli být součástí takové jízdy králů, a tak se stávalo, že jich mnoho odstoupilo a slavnosti se neúčastnili. Protože taneční a hudební zábavy nemohly býti uskutečňovány, jak už bylo zmíněno, nebyla součástí jízdy králů žádná dechová hudba ani kapela. Jízda králů se odjela v neděli po obci a večer se u někoho z účastníků mohla konat menší hostina se zábavou. Žádný doprovodný program v té době nebyl.

Deset let po druhé světové válce byla situace už zcela jiná. Na programu byl v neděli koncert, který celý den zahájil a doprovodný program byl tenkrát v podobě ukázek výsadkářů s padáky a akrobacie letadel. Večer se v rodině krále konala hostina pro celou družinu a všechny přátele a z peněz, které se vybraly během jízdy, se platila propagace, kterou představovaly plakáty, články v novinách a pozvánky na jízdu králů v rozhlase apod., hostina a večerní zábava.

V tomto duchu se konala Jízda králů ještě dlouho. Mezi hlavní doprovodný program se řadil hlavně hudební doprovod, koncerty dechových hudeb, postupně se přidávaly folklorní soubory a součástí programu byly i krojové průvody. Večer po zakončení jízdy se družina scházela u rodiny krále, která je pohostila a společně si povídali o zážitcích a poté se většinou odebrali na večerní zábavu, kde se hrálo, zpívalo a tančilo. V roce 1964 došlo k dalšímu zpestření Jízdy králů. Podnětem pro další nový doprovodný program bylo v tomto roce 700. výročí od první písemné zmínky o Vlčnově. Součástí Jízdy králů se stal krojový průvod spolu s kapelami dechových hudeb. V bakalářské práci Kláry Maťašové, která se zabývala dětskými folklorními soubory ve Vlčnově, jsme dohledali, že právě v roce 1964 měly vzniknout vlčnovské národopisné slavnosti, které se staly součástí oslav jízdy králů. Od té doby se slavnost konala dva dny. (Frolec, Pavelčík, Zemek a kol. 1990)

Během našeho bádání jsme narazili i na roky, kdy Jízda králů upadala, chlapců bylo málo nebo neměli zájem a zápal k oslavám. Jedním takovým rokem byl například rok 1959. Jízda králů se tenkrát konala i v Hluku, zde ovšem měla mnohem větší ohlas.

Významným rokem se nejen pro Jízdu králů ale i pro celou obec, stal rok 1977, kdy byla dokončena stavba Klubu sportu a kultury. Klub se stal hlavním organizátorem jízdy králů a dosud má na starost mnohé kulturní a folklorní akce v obci Vlčnov a s tím spojenou propagační činnost. Konání Jízdy králů bylo v roce slavnostního otevření klubu ustáleno na poslední květnovou neděli. Důvodem byl stále se zvyšující zájem o vlčnovskou Jízdu králů, který se projevoval zvyšující návštěvností. Druhým důvodem mohl být meteorologický výzkum, který poukazoval na stále a neměnné počasí v tomto období. Národopisné slavnosti spojené s nedělní jízdou králů se konaly od tohoto roku 3 dny – od pátku do neděle.

V průběhu 21. století se náplň průběhu slavnosti ustálila a můžeme si všimnout poměrně neměnného doprovodného programu. V roce 2020 se Jízda králů uskutečnila online a následující rok proběhla bez jakéhokoliv programu. Další změnou v tomto roce bylo, že se do Vlčnova zve méně přespolních souborů a klade se důraz především na ty místní vlčnovské. Už se také neplatí vstupné vyjma sobotního večera, jak jsme se dozvěděli taktéž od paní Ing. Vráblíkové.

3 Návrhová část

Hlavním cílem práce bylo zhodnotit lidový obyčej v obci Vlčnov během několika let, a především se podívat na program a na použité marketingové aktivity. Pro naplnění cílů práce nám byla nápomocna kronika Vlčnova, která je dostupná na stránkách obce spolu s Vlčnovským zpravodajem. Dalším neméně důležitým zdrojem nám byla Společnost Jízdy králů, o které jsme již hovořili. Na doporučení paní Ing. Vráblíkové, členky výboru Společnosti Jízdy králů, jsme se dostali ke knize jejího tatínka Antonína Pavelčíka. Jak nám sama prozradila, byl důležitým členem organizačního výboru a zakladatelem SJK. Z knihy jsme čerpali zajímavé informace o průběhu jízdy králů v různých letech a jejím doprovodným programem. Všechny výše uvedené zdroje sloužily k naplnění cíle analyzovat vývoj pořádání lidového obyčeje.

Co se týká marketingových aktivit můžeme vytknout hned celou řadu. Jak už jsme řešili v práci dříve, akce je propagována na sociálních sítích, v regionálním tisku a na oficiálních stránkách obce Vlčnov, SJK a také KSK. Dále jsme přišli na to, že existují i oficiální profily KSK a obce Vlčnov na kanále Youtube. To vnímáme také jako velký přínos a doporučujeme dále pokračovat v této činnosti. Umožňuje to příznivcům nahlédnout hlouběji do lidových tradic, které se zde zachovávají.

Další zvýšení propagace lidového zvyku ve Vlčnově by do obce mohlo přilákat nové potencionální návštěvníky, a to i v nekontrolovatelném množství, což by mohlo ohrozit průběh konání. Při zkoumání dosud použitých marketingových aktivit jsme dospěli k názoru, že zavedení jakéhokoliv dalšího medializování by mělo na lidovou tradici spíše negativní dopad. Opíráme to i o informace poskytnuté členkou výboru SJK viz. Podkapitola 2.11 Vzhledem ke skutečnostem, že Jízda králů je propagována na Facebooku i Instagramu a zároveň také v regionálním tisku na Slovácku, můžeme říci, že marketing je mířen jak na mladé, tak na starší generace. Informace jsou dostupné všem, kteří projeví o tyto lidové zvyky zájem, ať už to bude osobně přítomností na Jízdě králů ve Vlčnově nebo skrze tištěné a internetové zdroje.

Kdybychom přeci jen chtěli teoreticky uvažovat nad zvýšením návštěvnosti na Jízdě králů ve Vlčnově mohli bychom obci a pořadatelům Jízdy králů a Národopisných slavností navrhnout následující. Co se týká řízeného rozhovoru s návštěvníky během Jízdy králů v roce 2023, největším nedostatkem respondenti shledali nepostačující dětský doprovodný program. Ve Vlčnově je doprovodným programem pro děti pár kolotočů se stánky s cukrovinkami. Vlčnov má sice doprovodný program například v podobě komentovaných prohlídek lidových stavení, ukázky řemesel nebo si návštěvníci mohou vyzkoušet i výrobu papírových růžiček. Podle výpovědí našich respondentů se ale děti tímto programem příliš dlouho nezabaví. Naopak tento program se líbí především starším návštěvníkům, kteří tak vzpomínají na dřívější časy. Kdyby se tedy organizátor akce zaměřil na doprovodný program pro cílovou skupinu *rodiny s dětmi* mohli bychom navrhnout využití venkovního areálu TJ Vlčnov, kde by se mohl konat speciální dětský program jako například jízda na ponících, malování na obličej, nebo různé tematické soutěže apod. Jelikož ale není záměr zvyšovat návštěvnost, nebudeme se dále zabývat ani jinými návrhy. Vzhledem k tomu, že je tradice na Seznamu UNESCO, měl by se program především opírat o lidové a tradiční aktivity, nikoli lákat návštěvníky na doprovodný program, který nemá zmíněnou náplň.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit lidový obyčej v řádu několika let, poukázat na dosavadní použití marketingových aktivit a navrhnout další možnosti. Dílčím cílem bylo představení lidového obyčeje a popis jeho konání ve slovácké obci Vlčnov.

Teoretická část se skládala z charakteristiky organizace UNESCO a její historie, popisovala seznam světového dědictví a zabývala se procesem zápisu památek na Seznam a dále pak následujícími přínosy a negativy tohoto zápisu. V této části práce jsme se seznámili s regionem Slovácko a s některými jeho tradicemi a zvyklostmi.

Analytická část bakalářské práce se zabývala podrobnou charakteristikou lidového obyčeje a popisem jejího konání v obci Vlčnov. Dále z vyhodnocení analýzy, která byla provedena pomocí dotazníkového šetření a sběru sekundárních dat.

Zde můžeme vidět čtyři výzkumné otázky, na které jsme hledali odpovědi během našeho šetření:

- Došlo během několika let ke změně průběhu celé akce?
- Jak obec Vlčnov doposud propagovala konání této tradice?
- Jak ovlivnila pandemie Covid-19 konání jízdy králů?
- Má obec Vlčnov dostatečné kapacity na to, aby se akce mohla více rozrůst?

Bakalářská práce přináší jedinečné informace od přímých účastníků Jízdy králů ve Vlčnově díky čemuž se nám naskytl pohled, jak se jízda vyvíjela v průběhu několika let. Poukázali jsme tak na změny, které nastaly v průběhu konání a na použité marketingové aktivity, které lákali do Vlčnova nejen místní, ale také delegace ze zahraničí.

Co se týká konkrétních změn v programu, nejdůležitějšími roky bychom mohli vytknout rok 1964 a 1977, kdy jsme zaznamenali změny v podobě zpestřeného doprovodného programu. Ten se měnil i další léta, ale pouze tak, že se přidávaly například další folklorní soubory. Za poslední roky tohoto století je program více méně stejný, což může vést k poklesu návštěvnosti. Naopak největší nárůst návštěvnosti zaznamenala jízda králů rok poté, co byla zapsána do Reprezentativního seznamu nehmotného kulturního dědictví lidstva. Může za to především zvýšená informovanost o jízdě králů v médiích. V dalších ročnících se návštěvnost opět dostala do původních čísel.

Pokud se zaměříme na propagaci Jízdy králů ve Vlčnově, můžeme si všimnout vcelku neměnných marketingových aktivit. Jízda králů a s ní spojené národopisné slavnosti bývají propagovány prostřednictvím sociálních sítí Vlčnova – Instagramu a Facebooku. Dále je propagace mířená na oficiální stránky Společnosti jízdy králů ve Vlčnově a na stránky Jízda Králů. Další informace mohou nalézt i na oficiálních stránkách obce Vlčnov, kde pravidelně vychází Vlčnovský zpravodaj. Hlavním organizátorem jízdy králů je Klub sportu a kultury, který tiskne plakáty, které jsou následně rozepisovány v okolních městech. Marketingové aktivity probíhají i skrze regionální tisk.

Již v průběhu výzkumu a samotné návštěvě jízdy králů ve Vlčnově nám bylo jasné, že cílem Vlčnova nebudou jiné propagační aktivity, než které doteď využívají. Z našeho pohledu je marketing dostačující a zvýšení návštěvnosti by bylo spíše nežádoucí. Musíme myslet na možné negativní dopady při přetížení obce v době konání národopisných slavností s Jízdou králů. Z našeho pohledu nemá obec Vlčnov dostatečné kapacity na to, aby pojala více návštěvníků než

doted' a zároveň tím neohrozila jedinečný zážitek všech přítomných z dochované tradice. Posuzujeme tak na základě osobní návštěvy Jízdy králů v roce 2023 a toto tvrzení můžeme opřít také o informaci poskytnutou ze strany členky výboru SJK, paní inženýrky Vráblíkové. Pokud se ještě zaměříme na výsledky řízeného rozhovoru, je nutné podotknout, že návštěvnost by se mohla zvednout, pokud by byl program obohacen o lepší zázemí pro děti. Z dosažených výsledků bylo třičtvrtě respondentů nespokojeno s doprovodným programem pro děti. Vyplývá to také z výsledků jiných prací na podobná témata, kdy respondenti uváděli, že by ocenili lepší zázemí, kdy se děti zabaví na delší dobu.

Velmi podstatným bodem při organizování Jízdy králů je myslet i na bezpečnost. Obec Vlčnov je v tomto ohledu velmi zodpovědná a v průběhu nedělního konání se o hladký průběh stará několik příslušníků policie či hasičů, kteří korigují průjezdy aut obcí a hlídají parkování. I co se týká samotného průvodu koní je Vlčnov z pohledu bezpečnosti jezdců i návštěvníků zodpovědnější než jiné obce, ve kterých se jízda králů dochovala.

Budeme-li hovořit o doprovodném programu, není od věci čas od času program pozměnit, aby návštěvníci ani média neztráceli zájem tradici navštěvovat. Zájem o tradici je důležitý nejen ze strany návštěvníků, ale především ze strany místních obyvatel Vlčnova, bez kterých by se v tradici nemohlo pokračovat. Z výzkumu, jak se jízda králů vyvíjela v průběhu let, je zřejmé, že družinu krále tvořilo vždy kolem 30 jezdců a dané ročníky projevovaly velký zájem o účast na jízdě. Z rozhovoru s bývalou ředitelkou KSK Olgou Floriánovou, který vedla kolegyně z oboru, Radka Sukupová v rámci své bakalářské práce v roce 2015, bylo patrné, že zájem chlapců i děvčat o tuto tradici upadá a stává se, že ne všichni se Jízdy králů ve svém ročníku chtějí účastnit. V dnešní době je počet členů družiny nižší a pohybuje se kolem 15 jezdců, což se považuje ještě za silný ročník. Může za to fakt, že se také rodí méně dětí a populace ve Vlčnově od roku 2010 do roku 2022 spíše klesala. (obyvateleceska.cz) Pouze ve Vlčnově se udržuje tradice, že se jízdy králů smí účastnit pouze chlapci, kteří v daném roce dovršili osmnácti let. V jiných obcích se slabé ročníky tzv. odvedenců doplňují o starší chlapce či muže, a proto můžeme vidět v družinách králů větší počet jezdců. Ovšem to jen dokazuje, že se Vlčnov snaží udržet tradici v původní podobě a stává se tak jedinečným oproti svým konkurentům.

Na závěr je nutné podotknout, že zápisem na Seznam UNESCO přebrala obec s jejími organizátory Jízdy velkou zodpovědnost. Musíme pochopit, že smyslem a posláním zápisu památek na Seznam je zachovat je v takovém provedení, v jakém byly zapsány. Jde o to, udržet původní zachování našeho dědictví, které jsme převzali, a myslet na to, že na změny tu není prostor, ať už se jedná o Jízdu králů či jiné tradice nebo jiné hmotné památky.

Seznam použité literatury

Tištěné zdroje

BENEŠ, Josef. *Vlčnovská jízda králů: národopisný průvodce*. Vlčnov: Klub sportu a kultury, 1986.

BLAHŮŠEK, Jan a TETUROVÁ, Jarmila. *Jízda králů na jihovýchodě České republiky: The Ride of Kings in the South-East of the Czech Republic*. Strážnice: Ústav Národní lidové kultury, 2012. ISBN 978-80-87261-78-1.

Folklor České republiky: Folklore of the Czech Republic = Folclóre de la República Checa. 2. vyd. Praha: Kartografie, 2012. ISBN 978-80-7393-257-2.

FROLEC, Václav. *Jízda králů: lidový obřad, hra, slavnost*. Praha: Tisková, ediční a propagační služba, 1990. ISBN 80-7065-009-5.

FROLEC, Václav. *Svatodušní král*. [Strážnice: Ústav lidového umění], 1990.

GREGOR, Dalibor. *Jízda králů Vlčnov*. Opava, 2019, 72 s. ISBN 978-80-87731-30-7.

HABARTOVÁ, Romana a ŠTĚRBA, Stanislav. *Jízda králů v Kunovicích: hylóm, hylóm, na krála, matičko, na krála...* Druhé, doplněné vydání. Kunovice: město Kunovice, 2021. ISBN 978-80-907393-2-1.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

KUČOVÁ, Věra. *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO*. Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav). Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2009. ISBN 978-80-87104-52-1.

LANGEROVÁ, Blanka. *Zlínský kraj: křižovatka folkloru = The Zlín Region : the crossroad of the folklore = Bezirk Zlín : Kreuzungspunkt der Folklore : Haná, Valašsko, Slovácko*. Vítejte!. Praha: ACR Alfa, 2006. ISBN 80-86408-14-0.

MAŤAŠOVÁ, Klára. *Dětské folklorní soubory v obci Vlčnov*. Brno, 2016. Dostupné také z: <https://theses.cz/id/hk9wj/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Doc. PhDr. Judita Kučerová, Ph.D.

PAVELČÍK, Antonín. *Královské ozvěny z Vlčnova, aneb, Vzpomínky na jízdy králů*. [Vlčnov]: Společnost Jízdy králů, 2017. ISBN 978-80-260-9621-4.

PETRO, Jozef. *České klenoty UNESCO*. Brno: CPress, 2018. ISBN 978-80-264-1862-7.

SUKUPOVÁ, Radka. *Jízda králů a její úloha v cestovním ruchu*. Praha, 2015. Dostupné také z: <https://is.ucp.cz/th/cfayd/>. Bakalářská práce. University College Prague – Vysoká škola mezinárodních vztahů a Vysoká škola hotelová a ekonomická s.r.o. 2015. Vedoucí práce Mgr. Monika Klímová.

ZEMEK, Metoděj. *Vlčnov: dějiny slovácké obce*. Brno: Blok, 1966.

Internetové zdroje

CT24.CESKATELEVIZE.CZ. Nouzový stav. Vláda zakázala akce s více než 30 lidmi, omezí se provoz restaurací po osmé večer. Ct 24 [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/nouzovy-stav-vlada-zakazala-akce-s-vice-nez-30-lidmi-omezi-se-provoz-restauraci-po-osme-vecer-52277>

ČESKÉ DĚICTVÍ UNESCO. *Unesco památky* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.unesco-czech.cz/unesco-pamatky/>

ČESKÉ DĚICTVÍ UNESCO. *UNESCO památky nehmotné* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: https://www.unesco-czech.cz/unesco-pamatky-nehmotne/#page_start

FOLKLÓRNÍ AKADEMIE. *Ponoř se hluboko do krásy, myšlenek a hudby svého kraje* [online]. © 2014-2016 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://folklorni-akademie.cz/>

GONOMAD. *Moravia's Stunning Ride of the Kings* [online]. ©2024 [cit. 2024-04-16]. Dostupné z: <https://www.gonomad.com/142751-moravias-ride-of-the-kings>

JANČOVÁ, Michaela. *Jízda králů a znalosti žáků 2. stupně ZŠ*. Online, Bakalářská práce, vedoucí PhDr. Radovan Rybář, Ph.D. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 2018. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/iz2fo/>. [cit. 2024-04-13].

JIZDAKRALUHLUK.CZ. *Jízda králů Hluk* [online]. ©2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://jizdakraluhluk.cz/>

JIZDAKRALUKUNOVICE.CZ. *Historie. Jízda králů Kunovice* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.jizdakralukunovice.cz/historie/>

Jízda králů Vlčnov 2024. In: *Kudyznudy.cz* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/akce/jizda-kralu-vlcnov-2012>

KRONIKAHLUK.CZ. *Hlucké kroniky* [online]. 2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.kronikahluk.cz/>

KSKVLCNOV.CZ. *Klub sportu a kultury Vlčnov* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.kskvlnov.cz/informacni-centrum>

KUDYZNUDY.CZ. *Objevte 17 českých památek UNESCO!* [online]. ©2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktuality/objevte-ctrnact-ceskych-pamatek-unesco>

MANAGEMENT MANIA. *Řízený strukturovaný rozhovor* [online]. © 2011-2016, 07.08.2015 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/rizeny-strukturovany-rozhovor>

Mapy.cz. Online. Dostupné z: <https://mapy.cz/turisticka?x=14.3474870&y=50.0430920&z=11>. [cit. 2024-04-14].

MESTOHLUK.CZ. *Hluk* [online]. ©2024, 12. 4. 2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.mestohluk.cz/>

MIKULEC, Dušan. *Jízda králů Vlčnov se v původním plánovaném termínu 29. – 31. 5. 2020 ruší*. In: *Obec Vlčnov* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.vlcnov.cz/obec-informace/aktuality/jizda-kralu-vlcnov-se-v-puvodnim-planovanem-terminu-29-31-5-2020-rusi-3276cs.html>

MINISTERSTVO KULTURY. *Zpracování návrhu na zařazení na Indikativní seznam UNESCO: Informace k podávání podnětů pro zápis na Indikativní seznam České republiky* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://mk.gov.cz/zpracovani-navrhu-na-zarazeni-na-indikativni-seznam-unesco-cs-259>

MORAVSKA-GALERIE.CZ. *Moravská galerie* [online]. [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: <https://moravska-galerie.cz/>

MZV: Ministerstvo zahraničních věcí: *Česká komise pro UNESCO* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_mezinarodnich_organizacich/unesco/ceska_komise_pro_unesco/index.html

NOVINKY.CZ. *UNESCO*. Online. © 2003-2024. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/tag/unesco-1738>. [cit. 2024-04-13].

NPU: Národní památkový ústav. *Památky s mezinárodním statusem* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.npu.cz/pamatky-mezinarodni-status>

NULK: Národní ústav lidové kultury. *Kulturní dědictví* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.nulk.cz/kulturni-dedictvi/>

PRAHA.EU: Odbor památkové péče. *Památky Světového dědictví* [online]. 2014 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://pamatky.praha.eu/jnp/cz/unesco/index.html>

SKORONICE.CZ. *Skoronice - obec Jízdy králů: Skoronská jízda králů* [online]. ©2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.skoronice.cz/jizda-kralu-1>

SLOVACKO.CZ. *O Slovácku* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.slovacko.cz/o-regionu/>

SLOVÁCKO NA DLANI. *Tradice: MASOPUSTNÍ ZVYKY NA SLOVÁCKU* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <http://slovackonadlani.cz/index.php/slovacke-tradice/fasank/masopust-na-slovacku>

SLOVÁCKÝ DENÍK.CZ. *Osekaná verze vlčnovské jízdy králů se letos uskuteční na Youtube* [online]. 2020 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/zpravy_region/osekana-verze-vlcnovske-jizdy-kralu-se-letos-uskutecni-na-youtube-20200527.html

SLOVÁCKÝ DENÍK.CZ. *Vlčnovský král Filip Šobáň je specialistou na latinsko-americké tance*. *Slovácký deník.cz* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/zpravy_region/vlcnov-jizda-kralu-filip-soban.html

SPOLEČNOST JÍZDY KRÁLŮ. *O jízdě. Společnost Jízdy králů Vlčnov* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: https://www.spolecnostjizdykralu.cz/media/downloads/historie_jizdy.pdf

SPOLEČNOST JÍZDY KRÁLŮ. *O jízdě. Vlčnovský kroj* [online]. © 2021 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: https://www.spolecnostjizdykralu.cz/media/downloads/vlcnovsky_kroj.pdf

THE WEEK. *The significance and benefits of being on Unesco's World Heritage list: Selection criteria* [online]. 2023 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://theweek.com/feature/briefing/1025471/the-significance-and-benefits-of-being-on-unescos-list>

TRADICE SLOVÁCKA. *Pokračovatel tradice krojů a lidových řemesel* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://tradiceslovacka.cz/>

UNESCO - INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE. *What is Intangible Cultural Heritage?* [online]. [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: <https://ich.unesco.org/en/what-is-intangible-heritage-00003>

UNESCO. *Socio-economic Impacts of World Heritage Listing: Selection criteria* [online]. ©1992-2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://whc.unesco.org/en/socio-economic-impacts/>

UNESCO. *Tentative Lists* [online]. ©1992-2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://whc.unesco.org/en/tentativelists>

UNESCO. *The Criteria for Selection: Selection criteria* [online]. ©1992-2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://whc.unesco.org/en/criteria/>

VAIL, Corinne. *Ride of the Kings Vlcnov*. In: VAIL, Corinne a Jim VAIL. *Reflections Enroute* [online]. [cit. 2024-04-16]. Dostupné z: <https://www.reflectionsenroute.com/ride-of-the-kings-vlcnov/>

VÍNOVNÍCI. *SLOVÁCKO: KRAJ LIDOVÝCH ZVYKŮ, PÍSNÍ, KROJŮ A VESELIC* [online]. 2018 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.vinovnici.cz/clanek/89-slovacko-kraj-lidovych-zvyku-pisni-kroju-a-veselic>

VIRA.CZ. *Letnice, Svatodušní svátky...* [online]. c1998 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.vira.cz/texty/aktuality/letnice-svatodusni-svatky>

VITÁSKOVÁ, Martina. *Projekt zvýšení atraktivnosti Jízdy králů Vlčnov* [online]. Zlín, 2021 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/q7wft9/>. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta managementu a ekonomiky. Vedoucí práce Ing. Zuzana Vaculčíková, Ph.D.

VLCNOV.CZ. *Vlčnovský zpravodaj* [online]. 1958 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.vlcnov.cz/obec-informace/kroniky-obce-vlcnov-/kniha-2-1945-1974/obdobi-mezi-lety-1945-1957-cast-prvni/>

VLCNOV.CZ. *Vlčnovský zpravodaj. Obec Vlčnov* [online]. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: https://www.vlcnov.cz/e_download.php?file=data/editor/493cs_21.pdf&original=vlcnoviny_4_0_web.pdf

Přílohy

Příloha A: Struktura řízeného rozhovoru pomocí dotazníku

1. Z jakého kraje jste přijel/a?

- Hlavní město Praha
- Jihočeský kraj
- Jihomoravský kraj
- Karlovarský kraj
- Kraj Vysočina
- Královéhradecký kraj
- Liberecký kraj
- Moravskoslezský kraj
- Olomoucký kraj
- Pardubický kraj
- Plzeňský kraj
- Středočeský kraj
- Ústecký kraj
- Zlínský kraj
- Žiji v zahraničí

2. Navštěvujete tuto akci každoročně?

- Ano
- Ne

3. Navštěvujete tuto slavnost i v jiných obcích? Pokud ano, kde?

- Ano (Hluk, Kunovice, Skoronice, všechny obce)
- Ne

4. Je podle Vás tento rok program dostačující?

- Ano
- Ne

5. Co byste doporučil/a zlepšit do příštích let?

(Otevřená otázka, možnost respondentů navrhnout změny)

6. Jak jste byl/a celkově spokojen/a s letošním programem?

- Velmi spokojen/a
- Spokojen/a
- Spíše spokojen/a
- Nespokojen/a
- Velmi nespokojen/a

7. Myslíte, že doprovodný program nabízí také atraktivní zábavu pro děti?

- Ano
- Ne

8. Jakou dopravu jste využil/a?

- Vlastní
- Veřejná doprava/Jiné